

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 33

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1971 METU RUGPIUCIO - AUGUST 31
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro numerio kaina 20 centų

67-TIEJI METAI

Keturi Didieji susitarė Berlyno politinėje mugėje

Susitarimas pasiektas per abiejų priešininkų nuolaidas. Bus šiek tiek tokios naudos vokiečiams. Sovietų "taikos politiką" diktuoja auganti Kinijos puolimo baimė.

Berlyno klausimas nuo pat Antrojo pasaulinio karo pabaigos 1945 m. buvo tas pavojaingas spragtukas, kurį sovietams ar Vakarams per stipriai užmynus visada grėsė nauja pasaulinė katastrofa. Ne vieną kartą toks pavojus jau ir buvo bekylas, ir tik abiejų priešininkų šalti nervai padėdavo tą naujojo karo gaisro kibirkštį prigęsinti.

Bet šiomis dienomis ir čia įvyko didelė permaina, kuri gal turės reikšmingesnių padarinių Europai ar ir apalmai Rytų-Vakarų santykiams. Mat, po ilgų mėnesių sunkių derybų vadina-mieji Keturi Didieji pasiekė šiek tiek tokio susitarimo.

Nors oficialiai visi susitarimo punktai, rašant šiuos žodžius, dar nepasakoti, bet iš derybininkų sklindančios žinios sako, kad susitarta laikinai atvejais beveik grįžti ten, kur būta 1945 m.

Pirmausia būsiąs palengvintas Vakarų ir Rytų Berlyno susisiekimas. Nors vadinamoji Gėdos siena ir nebus nugriauta, bet pro ją bus atidaryta visa eilė naujų perėjimo punktų gyventojų susisiekimui palengvinti. V. Berlyno gyventojai turėsia tokias pat teises ir lengvatas lankytis Rytų Berlyne ir Rytų Vokietijoje, kokias turės ir Vakarų Vokietijos piliečiai.

Esąs taip pat numatytas ir palengvintas prekių pervežimas iš Vakarų Vokietijos į Vakarų Berlyną. Uždaryti prekiniai vagonai nebūsią rusų ar Rytų Vokietijos komunistų kontroliuojami.

Pagal susitarimą, sovietai Vakarų Berlyne atidarysią savo konsulatą. Tuo lyg pa-

demonstruojamas ribotas sovietų Vakarų Berlyno savistovumo pripažinimas, bet manoma, kad Vakarų Berlynei Jungtinėse Tautose atstovauti bus leista Bonnos vyriausybei.

Už šias sovietų nuolaidas JAV, Britanija ir Prancūzija susitarime porą kartų pakartoja terminą "Vokiečių Demokratinė Respublika", kai yra minima Rytų Vokietija. Tai yra tarsi tos respublikos pripažinimo užuominas, ko iki šiol vakariečiai skrupulingai vengė.

Po šio susitarimo dar vyksią ilgį Rytų ir Vakarų Vokietijos pasitarimai naujai besiklostantiems santykiams smulkiau apiforminti.

Nors Vakarų Berlynas ir dabar nepripažįstamas Vakarų Vokietijos dalimi, kaip to vokiečiai norėtų, bet ir šiomis sovietų nuolaidomis, bei vakariečių "laimėjimais" Brandto vyriausybė atrodo yra patenkinta, ir dėl to artimiausiu laiku bus pateikta parlamentui ratifikuoti jau seniau pasirašyta Sovietų Sąjungos ir Vakarų Vokietijos draugingumo sutartis.

Manoma, kad po Berlyno susitarimo vakariečiai palankiau žiūrės ir į sovietų persamą Europos saugumo konferenciją, kurioje abi pusės turėtų susitarti sumažinti Europoje savo karines pajėgas ir pripažinti dabartinių sienų neliečiamumą.

Vakarų diplomatiniai korespondentai ir politikos ekspertai kone visuotiniai pabrėžia, kad sovietų "nuolaidas", privedusias prie Berlyno susitarimo padiktavo tik auganti Kinijos baimė ir noras prieš galimą Kinijos puolimą apsidrausti Sovietų S-gos bloko Vakarų sienas. O tą Kinijos grėsmę, žinoma, padidino ir Nexono flirtas su Pekinu.

Viena yra tikra, kad sovietai dar niekad nesileido į jokius pasitarimus ir susitarimus tik "iš geros širdies", o visada pramatydami artimesnę ar tolimesnę ateitį sau laimėjimą.

Praeitą savaitę, sprogu virtuvėje gazu, užsidegė didžiulis laivas-keltuvas, plaukęs iš graikų uosto Petras į italų Anconą. Jame buvo per 1,000 keleivių, kurių daugiau nei 100 žuvo. Daug žmonių išsigandę šoko į jūrą ir nuskendo.

Sklinda žinios, kad Suomijoje vykstančios slaptos Izraelio ir Sovietų S-gos atstovų derybos. Jų tikslas esąs — išsiaiškinti galimybes Izraelio ir Sovietų S-gos diplomatiniais santykiams atnaujinti. Abi minimos šalys šias žinias paneigia.

Kanados Lietuvių dienai ruošti komitetas. Iš kairės į dešinę sėdi Antanas Šukys, Dangulė Vilbiakaitė, Tėvas Juvenalius Liauba, Stasė Zubrickė, Juozas Šarapnickas (komiteto pirmininkas), Petras Balsas, Pranas Meškauskas, Stovė Karolis Jesevičius, Stays Janušonis, Jonas Deineras, Kazys Bogušys, Pranas Daugėnas, Juozas Paukštys ir Aleksas Paulionis. Trūksta narių Virginijos žemaitienės ir Stepono Šetkaus. Lietuvių diena bus spalio 9-10 dienomis St. Catharines mieste.

Iš Lietuvos atvyko kun. P. Čižauskas

JAV-se lankosi iš Lietuvos 3 mėnesiams atvykęs kun. Pijus Čižauskas, be teologijos, Romoj baigęs ir archiepiskopijos mokslus. Jis jau aplankė visą eilę klebonijų ir dar žada daug kur atsilankyti. Tai jau antras kunigas, išleistas į JAV-bes pavyesėti.

Kun. P. Čižauskas Lietuvoje yra Jonavos parapijos klebonas.

Viena -- Kinijos žvalgybos centras

Austrija užmezgė diplomatinis ryšius su komunistine Kinija, todėl ši pastaroji dabar ieško Vienoje savo ambasada vilos su 60 kambarių ir 400 svečių sale.

Austrijos diplomatai kalba, kad Kinija planuoja čia įsteigti didžiausią ambasadą visoje Vakarų Europoje, kad čia būtų kinų žvalgybos centras visai Europai.

su 1,000 keleivių su 1,000 keleivių

Praeitą savaitę, sprogu virtuvėje gazu, užsidegė didžiulis laivas-keltuvas, plaukęs iš graikų uosto Petras į italų Anconą. Jame buvo per 1,000 keleivių, kurių daugiau nei 100 žuvo. Daug žmonių išsigandę šoko į jūrą ir nuskendo.

Sklinda žinios, kad Suomijoje vykstančios slaptos Izraelio ir Sovietų S-gos atstovų derybos. Jų tikslas esąs — išsiaiškinti galimybes Izraelio ir Sovietų S-gos diplomatiniais santykiams atnaujinti. Abi minimos šalys šias žinias paneigia.

L. Šukytei sekasi ir Vokietijoje

Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė jau yra tarptautinių operos solistų sąrašuose, ir šiuo metu ji dainuoja Vakarų Vokietijos operose. Rugsėjo mėn. ji dainuos Berlyno operoje ir televizijoje, vėliau Miuncheno ir Frankfurto operose.

Gruodžio mėnesį ji atskris į New Yorką ir čia dainuos Metropolitan operoje. Po Naujųjų metų ji grįš į Miuncheną. Kovo mėnesį su Miuncheno opera L. Šukytė važiuos į Londoną ir čia atliks Strauss'o "Capriccio" operoje grovieniės vaidmenį. Vasario metu ji dalyvaus Miuncheno festivalio pastatymuose. Tada ten bus ir garsoji sporto Olimpiada.

Selpiami sukčiai gavo milijoną

Pradėjus kiek rimčiau tirti selpiamuosius iš valstybės lėšų, paaiškėjo, kad vien tik New York'e 15,000 buvo selpiami tokių, kurie neturėjo teisės gauti pašalpos, bet ją gavo, pateikę netikrus dokumentus, melagingus parodymus ir kitus suklaidotus liudijimus. Jiems jau išmokėta \$1,500,000.

Kas žino, kiek iš viso yra tokių sukčių ir kokios sumos jiems neteisėtai išmokamos? Jų yra ne vien New York'e, bet ir kituose didesniuose ar mažesniuose miestuose.

Providence, R.I., policija suėmė 126 gemblerius. Manoma, kad tuo būdu suardyta jų organizacija, kuri per metus turėjo apie 100 milijonų dolerių pajamų.

Šį rudenį Paryžių lankysis Sovietų S-gos vadai su pačiu Brežnevu priešaky.

Brazinskių advokatas New Yorke

Į New Yorką atskrido iš Turkijos Brazinskių advokatas. Jis čia aptars su Vliku Brazinskių gynybos reikalus.

ALTos metinis suvažiavimas

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas įvyks 1971 m. lapkričio 13-14 dienomis Chicagoje. Tiksliai vieta, laikas ir darbotvarkė bus pranešta vėliau.

Sovietai gąsdina Rumuniją

Rumunija jau seniai nenori visiškai paklusti Maskvai, stengiasi vesti savo užsienio ir vidaus politiką. Tas labai nepatinka Kremliui, todėl jis visai spaudžia ir gąsdina Rumuniją.

Paskutiniu metu, priešidengė manevrais, sovietai Rumunijos pasieniu buvo sutraukę didelę kariuomenę. Bet kol kas jie nedrįsta pakartoti ir Rumunijos atžvilgiu Čekoslovakijos sudraudimo metodų, nes atrodo, kad Rumunai tokiu atveju yra pasiryžę nuo savo "draugų" gintis su ginklu rankoj.

Šiuo metu Rumuniją lanko didelė Kinijos delegacija, o tai ypač erzina Maskvą.

Jaunas sovietų mokslininkas Michejev, kuris turėjo užsienyje draugų, klausydavosi užsienio radijo, platino pagrindinę spaudą ir svetimu pasu norėjo išvažiuoti iš Sovietijos, nubaustas 8 metų kalėti.

Japonų piniginis vienetas jena laisvojo rinkojo pagrango 5%. Dolerio vertė dar svyruoja, bet pradinis sąmyšis mažėja.

Vietnamo rinkimai didina JAV galvos skaudėjimą

Tik vienas kandidatas į prezidentus. Jo "laimėjimas" gali turėti neigiamų padarinių Vietname ir JAV-se.

Pietų Vietname dabar jau prasidėjo rinkimų sezonas. Tai didelės ir pavojingos politinės kaitros metas, po kurio gali būti gana audringų dienų ne tik Vietname, bet ir JAV-se.

Į prezidentus, kurio rinkimai numatyti spalio 3 d., buvo iškėlę trys kandidatai: tai dabartinis prezidentas Thieu, viceprez. Nguyen Cao Ky ir gen. Duong Van Minh.

Atrodo, kad tiek kandidatų pakako, jie gerokai skirtingų pažiūrų, ir galėjo vykti tikrai demokratiniai rinkimai, bet pastaruoju metu ši padėtis gerokai susijaukė.

Ky ir Minh, įtardami, kad dabartinis prezidentas rengiasi atitinkamu valdžios spaudimu rinkimus pakreipti savo naudai, savo kandidatūras atsiėmė, ir beliko sąrašė tik vienas Thieu. Tokiu atveju rinkimams nebus iš ko prezidentą pasirinkti, o tektų tik balsuoti ar ne už vienintelį kandidatą, kaip tai būna sovietinėje sistemoje.

Tokia susidariusi padėtis JAV prez. Nixonui ir jo užsienio politikos vairuotojams kelia didelį galvos skaudėjimą. JAV ambasadorius Saigone Bunker Visokiais būdais bando atsikakiusius prikalbinti kandidatuoti, bet tie nesutinka, nes nuojaučia tikrą pralaimėjimą ir nenori būti tik iškamšomis rinkimų vaizdui pagražinti.

Marš Ky ir gen. Minh reikalauja, kad prieš rinkimus prez. Thieu atsistatdyntų ir į prezidentus kandidatuočių visi trys, būdami lygiūs, bet Thieu nesutinka ir tvirtai ryžtasi vienas kandidatuoti.

Aišku, vienas būdamas, jis vienas ir bus "išrinktas". Be kita ko, tai rodo ir tik dabar pasibaigę rinkimai į P. Vietnamo parlamento žemuosius rūmus. Rinkimuose

Darbo sekretorius Hodson ir prekybos sekr. Stans pareiškė, kad prez. Nixonas, tęsdamas savo ekonominę politiką, gal "užsaldys" ir didžiųjų bendrovių pelnus. Darbo unijos prezidento politikai daugiausia ir priešinosi dėl to, kad jis, užsaldydamas algas, nuomas ir kainas, nesuvaržė įmonių pelno.

Spėjama, kad JAV kariai Vietname paliko apie 10,000 savo vaikų. Vokiečių spaudos agentūra skelbia, kad vien Bavarijoje, Vokietijoje) esama apie 27,000 juodu ir baltų amerikiečių vaikų.

Daniel Ellsberg, kuris bus teisiamas Los Angeles teismo. Jis kaltinamas pakenkęs krašto saugumui, perduodamas slapto Pentagono raštus laikraščiams, kurie juos paskelbė. Jis kaltu nepripažįsta, nes, sako, piliečiai turi teisę žinoti visas jų raštų paslaptis.

Pasivymėjęs aktorius, 1943 m. laimėjęs Oscaro premiją Paul Lukas mirė Maroke, širdies smūgiui ištikus.

Varginga sėja ir menkėjantis derlius

Kiekvienas ruduo mūsųose yra ne tik naujų pasilinksminimų sezono, bet ir lietuviškojo žodžio sėjos pradžia. Rugsėjo pirmąjį ar antrąjį šeštadienį vėl pradėsime liuanistinių mokyklų naujuosius mokslo metus, vėl bersime gražius lietuviškus žodžius į savo jaunimo ausis, širdis ir, dar dažniau, — į kietas ir tušias klasės sienas...

Mokyklose vėl kalbėsime, skaitysime, dainuosime ir net šoksime, o už mokyklos sienų — rūpinsimės, dejuosime ir net barsimės, vienas kitą kaltindami, kad tos mūsų sėjamos lietuviškos derlius vistik akivaizdžiai menkėja. O tą menėjimą rodo ne tik švietimo vadības surinkta sausa statistika, bet ir kiekvienam savo aplinkoje įžiūrimi pavyzdžiai.

Antai, kasmet JAV-se bent kelios liuanistinės mokyklos išnyksta, nors jų išlaikymu, rodos, vis labiau rūpinasi ne tik tėvai, bet ir Lietuvių Bendruomenė.

Lygiai kasmet bendras mokinių skaičius gerokai nusipūra, nors vaikų gimimai neabejotinai gausėja.

Kasmet vis daugiau tėvų "įsitikina", kad liuanistinė mokykla tesas tik nereikalingas jų vaikų kankinimas, nes jie į Lietuvą vistik nebegrįšia...

Ir "įsitikina" taip tvirtai, kad jų nuomonės jau nepajėgia įveikti jokie spaudos ar Bendruomenės atstovų patriotiniai pagraudenimai.

Bet dar nuostabiau, kad tų "užkietėjusiųjų" tarpe pasitaiko ir tokių, kurie labai "garsiai" myli savo senąją tėvynę, labai garsiai "rūpinasi" lietuviškos išlaikymu, pasisauna vadovauti organizacijoms, reikalauja pagarbos ir kad spauda kiek galima dažniau paminėtų jų pavardę.

Žinoma, mes čia ir tokių tautiečių neprakeikiame, o tik tai nekaltai stebime, kaip jie savo žodžius ir darbus sugeba gražiai suderinti.

Ir taip dėl čia paminėtų ir dar daugybės kitų priežasčių mūsų kasdien linksniojama jaunimo lietuviybė tirpsta, o ne tarpsta, kaip to visi norėtume. Pradžioje nuo "jaunuolio liežuvio nuirpsta lietuviškas žodis, paskui iš akių tos pasakų Lietuvos vaizdas, iš širdies vaikystėje įdiegtas jausmas ir dar tik kiek ilgiau kojose išsilaiko tautinio šokio ritmas, dėl pramogos pakartotinai trypiant Lenciūgėlių, Malūnų ar panaujintą Mikitą. O kai laikui bėgant pro užkulnius ir iš kojų net ir šokamoji lietuviybė išgaruoja, — jau turime "lithuanian-born" Kestučius, Vytautus, Gediminus ir kitus plačiame pasauly pasklidusius mūsų kuni-gaiščius, kurie kalba ir mąsto tik angliškai, tik vokiškai, tik ispaniškai, tik prancūziškai, tik portugaliziškai, bet tik-tai ne lietuviškai...

Atleiskite, tai dar ne viskas. Štai Vokietijos LB biuletenyje skaitome dar ir tokią paguodžiančią žinutę iš vaikų stovyklos tenykštėje lietuviškoje Romuvoje:

"Rugpjūčio 7 d. vakare studentų iš JAV iniciatyva buvo suorganizuotas bazaras — čigonų stovykla su čigonų šokiais, ateities būrimu... egzotine muzika..."

Tikrai nuostabi idėja! Juk iki šiol dar mes neturėjome sučigonėjusių lietuvių. Na, ir sakykite, koks mūsų nepadairumas!

Tai tokioj nuotaijoj pradėdame naujuosius seno lietuviško mokslo metus. Šia proga jau nieko nedrįstame nei raginti, nei prašyti ir nei gsdinti, tik linkime patiems tėvams tyliai savo rezidencijose apsimąstyti.

Ką kiti rašo?

JEIGU NEIŠEITŲ JOKS SAVAS LAIKRAŠTIS

Rašytojas Liudas Dovydnas Naujienų dienraštyje dalinasi Chicagoje įgytais išspūdžiais. Jis lankėsi ir lietuvių laikraščių redakcijose, matė jų darbo sąlygas ir štai ką apie tai rašo rugpjūčio 23 dieną:

"Jeigu tautai ar bendruomenei būtinas pasiaukojimo pradas, tai ji išlaiko mūsų spaudos pasisventėliai. Niekur kitur taip netinka žodis **pasisventėliai**, kaip pačia geriausia prasme tartas mūsų spaudos vyrams ir moterims. Šitai dera žinoti dienai ir nakti, ir už tautos laisvės kovoj, ir žmogaus - lietuvių buities apipavidalinime, nušvietime.

Taip sau pusiau juokais

tarkim: neišaina joks lietuviškas laikraštis. Kasdieniškai kalbant, grįžtam iš darbo, norim sužinoti, kas pasaulyje ir už gatvės kampo, bet iš kur sužinosi? Ne visi įkerta angliškai, nuo lopsio įjunkę į savą kalbą ir raide.

Organizacija, parapija, medžiotojai, meškeriojai nori garsintis ir girtis, kaip ir politikai, bet nėra kur ir kaip. Ana, Šnypstokas, garbingu jautėsis visą amžių, dar garbingiau nori suminėti 65 metų sukakimą. Yra turtai su 65 išraitymais, yra šampano ir Canadian Club, kalakutai ir paršai — virti kepti užgriuvo stalus; draugai blaivūs ir nusileję Napoleoną, Vytautą Didįjį, Donelaitį ir Vaižgantą pralenkiančius pagarbstymus su-kaktuviniui iš peties lieja, bet viskas nugula tyloj už

Tai Berlyno žemėlapis. Jame aiškiai matyti vadinamoji Gėdos siena, kurią komunistai pastatė prieš 10 metų, kad lengviau būtų sulaukyti iš komunistinio rojus į Vakarus bėgančius vos daugelis ir gyvybę prarado, sovietų pašauti, kiekis. Bet vistik daug kas per ją perbėgo, nor

stalo, nežinomi nutupia. O jeigu kas sumanė statyti šventyklą, visuomeninį namą, ar iškilą karčiamėlę, — nėra spaudos, nėra garso. Kaip aklo bajoro dvivamdis, kabo neišsautas menės prieblandoje. O ir daktaras Benediktas Pavalkas — išpešė iš kišenės dešimtinę tautos gerovei ir kultūros labui, bet nė katinas nesukniausėjo. Ana va, inžinierius — architektas susikurpė pastogėlę už kelias dešimtis tūkstantėlių su bokšteliais, karnyzais, tautiniais motyvais. Tyla, kaip sename baltė.

Pagalvokim trumpą akimirką: kas sukūrė organizacijas, Susivienijimus, klubus, parapijas, net ir Teisybės Myletojų draugiją, jei ne spauda. Lietuvių Fondas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, A.L. Taryba, Vlikas, Kur, ką, kaip veikty be kasdieninės palydovės spaudos? Ar ne pats metas susirūpinti ir Lietuvių Fondui? Gal pats metas sutelkti draugiją — Spaudos Išlaikymo Draugiją?

Žinau spaudos vargus, pažįstu jos degindarius: redaktorius, bendradarbius, korespondentus. Nemažinkim jų nuopelnų.

Dažniau atsilankykite Chicago redakcijose, administracijose, dažniau paspauskite rašaluotas, popieriaus dažais suteptas rankas. Pasiteiraukite, gal kartais jiems kaiko stinga, ar jie nepavargę, dirbdami be laikrodžių, be žmoniškesnių atostogų? Gal jų ir alga (jei jų pajamas drįstam vadinti alga) per daug jau liesa? Ar ne jie eina Aušros, Varpo, knygnešių sunkiais vingiuotais takais?"

KAS BUS A. SNIČKAUS IPEDINIS?

"Akiračių" gegužės mėnesio laidoje rašoma apie vadovaujančius Lietuvos komunistų partijos asmenis ir galimus Sniečkaus ipedinius, duodamas partijos viršūnių "pirmojo tuzino" biografijas ir baigiama šitokia išvada:

"Reikšminga pažymėti, jog apie trečdalis biuro ir aparato narių yra gimę po 1928 m. ir tapę partieciais jau po 1950. Tai tam tikra prasme tarpinė karta tarp priekarinio ir karo metų komunistų ir postalininių komunistų. Šiuo metu šį pakaktuviniui iš peties lieja, ir politiniai patikima gru-

pė turi geriausias galimybes perimti viršūnę, kai tik Sniečkus pasitrauks. Be abejonės, jie yra ištikimi sovietinei santvarkai, bet tuo pačiu metu vertina ir savo tautą.

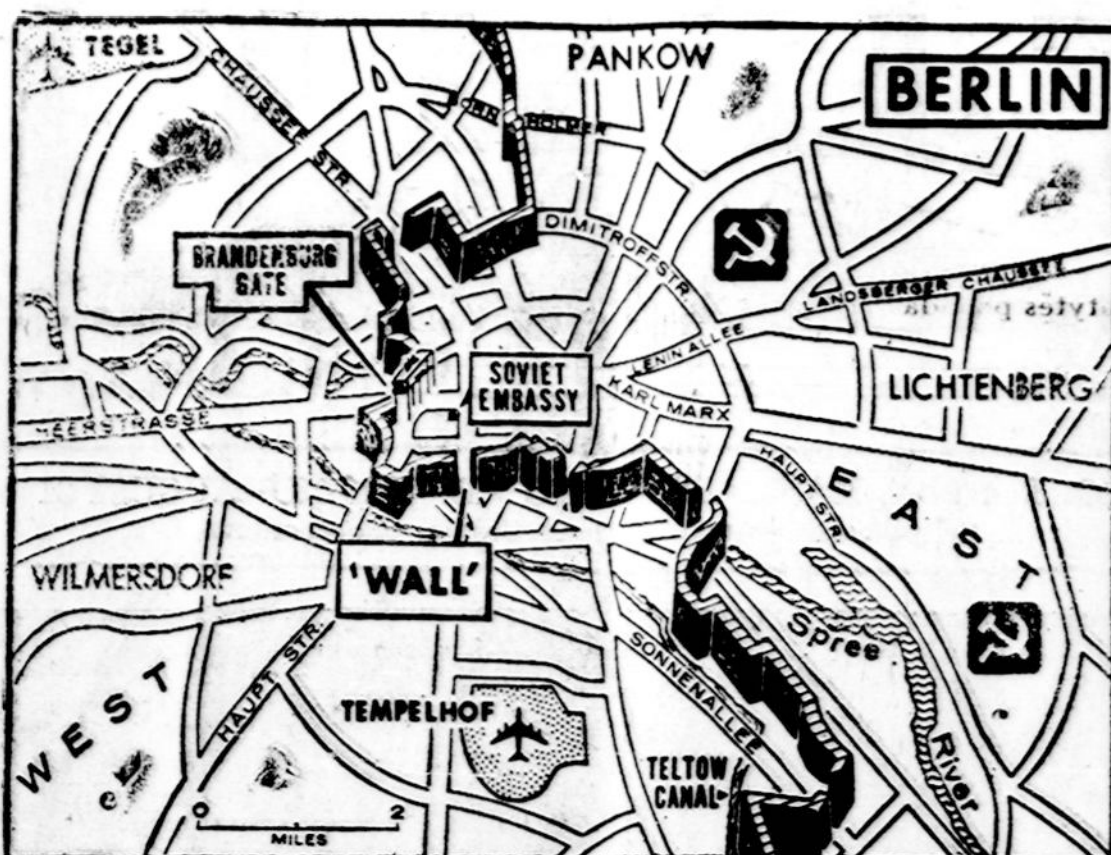
"Tarp specifinių žmonių. Ferensas (partijoj nuo 1952 m., dabar centro komiteto trečiasis sekretorius — **Kel. red.**), atrodo, yra vienas iš rimčiausių kandidatų tiek savo inžinierišku išsilavinimu, tiek ir politiniu stažu, įskaitant kurį laiką Maskvoje. Iš jaunųjų tarpo negalima išleisti ir Cesnavičiaus (Yra buvęs Lietuvos ir visos Sovietų S-gos komjaunimo vadovas Maskvoje, dabar Lietuvos komunistų partijos c. komiteto administracinio organų skyriaus vedėjas. **Kel. red.**), kuris galėjo sudaryti geres ryšius visąsąjunginio komjaunimo sekretoriaus pareigose Maskvoje. Žinoma, Maniūsis (Gimęs 1910 m., partijoj nuo 1949 m., dabar ministrų tarybos pirminkas. **Kel. red.**) kaip Rusijos lietuvis visuomet buvo rimtas kandidatas į Sniečkaus pakaitalus, bet jei A. Sniečkus dar penkmetį išsilaikys, tai ir Maniūsis jau bus pasiekęs pensijos amžių. Taip pat stebėtinas organizacinio - partinio skyriaus vedėjas Astrauskas (Gimęs 1930 m., partijoj nuo 1950 m. **Kel. red.**). Išskyrus Maniūsi, visi rimčiausi kandidatai yra vietiniai lietuviai, subrendę aršioje karo ir pokario scenoje ir savo karjerą pradėję vystyti po 1950 metų."

Žinoma, tą ar kitą Sniečkaus ipedinį pasirenkant, lemiamą žodį tars Kremlius, o ne Lietuvos komunistai.

KAIP HITLERIS RENGES "SUTVARKYT" LIETUVĄ

Paskutinis nepriklausomos Lietuvos atstovas Vokietijoje pulk. Kazys Škirpa Naujienų rugpjūčio 21 d. laidoje paskelbė instrukcijos būsimam Reicho komisarui Pabaltijo kraštams ir aplamai Rytam (Ostlandui) projektą, datuotą 1941 m. gegužės 8 dieną. Ten sakoma:

"Visi plotai tarp Narvos ir Tilžės nuolat turėjo glaudžius santykius su vokiečių tauta. 700 metų istorija palenkė didžiąją dalį ten gyvenančių tautų iš vidaus į Europą ir — nežiūrint visų grėsmių iš rusų pusės — tą sritį įjungė į didžiąją germanų gyvenamąją erdvę — Grossgermanischen Lebensraum.

Pyragiaus „Heil Hitler!“

(Tėsinys)

Kai, atlikęs kalbos vertėjo funkciją, apie liepos vidurį Pyragius atvyko į Kauną, ten jau rado suklestėjusią voldemarininkų opoziciją prieš Laikinąją Vyriausybę, opoziciją, kurioje buvo matyti ir smetoninio plauko tautininkų. Pastarieji jautėsi "nuskriausti" tuo, kad per birželio 23 d. tautos sukilimą jų vadas Antanas Smetona nebuvo ne kaip pagarbintas, bet priešingai — sunegliuotas. Aišku, Pyragius, žinomas dar iš gruodžio 17 d. karininkų pučo politikos nenuoroma, tuoju įsijungė į opozicinę veiklą, nesuprasdamas ar nenorėdamas suprasti, jog tuo darė žalos sakytos vyriausybės santykiams su Reichu sutvirtinti. Susidariusiai eksplozijų pilnai atmosferai kokiui nors būdu prablaivinti liepos 19 d. laiške J. Ambrazevičiui tarp kitko siūliau:

— Remtis tais, kurie daugiausia kentėjo tiek nuo buvusio režimo (Smetonos), tiek nuo bolševikų, būtent: buv. voldemarininkais, buv. aktyviaisiais tautininkais, buv. krikščionių demokratų ir liaudininkų žmonėmis, neuėjusiais su bolševikais, jeigu jie priklauso Lietuvių Aktyvistų Frontui, tiki jo gilia idėja ir išsižadėję savo partiskumų. Šio principo respektavimas yra svarbus dar ir tuo požiūriu, kad nesukeltume vokiečiuose įspūdžio, jog mūsų kraštą valdo kuri nors buvusi partija, tik prisidengusi Aktyvistų Fronto vardu. Ypač svarbu išmūšti vokiečiams iš galvos įtarimą, kad krašte išsiseimininkavo krikščionys demokratai, kurių seniau rodytasis palinkimas susitarti su Lenkija vokiečiams yra raudona skara.

Deja, tai jau buvo pavėluota: Gestapas jau buvo suėmęs savo nagus įleisti į opozicininkų tarpą ir juos įspiravo tikram pučiui prieš Laikinąją vyriausybę. Dr. B. T. Dirmeikis, kuris tada jau buvo grįžęs į Kauną ir pats sukinėjosi tarp sakyty elementų, tą įvykį 1949 m. vasario 4 d. Dirvoje šitaip aprašė:

— Tai buvo žmonės, kurie save vadino "voldemarininkais". Jų nebuvo daug, bet jie mano turį savo rankoje padėties raktą. Jie, laikydami save prof. Voldemaro pasekėjais, tikėjo, kad tuo pačiu jie turi ir pilną vokiečių patistikėjimą. Mat, Voldemaras nuo seniai jau buvo laikomas karštu Vokietijos - Lietuvos bendradarbiavimo šalininku. Ir dabar, kada atrodė, jog toks bendradarbiavimas bus ne tik naudingas, bet ir būtinas, "voldemarininkai" mėgino prisistatyti geriausiais ir ištikimiausiais vokiečių draugais...

Iš pradžių susidarė įspūdis, kad vokiečiai daugiau domisi "voldemarininkais". Jiems buvo leista sukurti "Lietuvių Nacionalistų Partiją", kuri ėmė tuoj pat runginyti su Aktyvistų Frontu. Negalėdami jo įveikti geruoju, voldemarininkai pasiryžo jėgos keliu panaikinti Aktyvistų Frontą ir užimti valdžią.

Prieš panaudodami jėgą, jie dar bandė taikingu būdu paveikti Aktyvistų Frontą. Vieną dieną — liepos 22 — nežinau dėl kokių priežasčių buvau pakviestas atvykti į posėdį — Taupomųjų Kasų Rūmuose — Laik. vyriausybės buveinėje. Tik atvykęs sužinojau, kad tai bus bendras posėdis "voldemarininkų" ir Aktyvistų Fronto vadovybių, dalyvaujant kaikiuriems Laikinosios vyriausybės nariams ir tarpininkams... Posėdis prasidėjo pavėluotai. Kai susėdome prie žaliai dengto stalo, prie kurio posėdžiaudavo Laikinoji vyriausybė, pasirodė, kad Aktyvistų Fronto vadovybė į posėdį neatvyko.

Iš vyriausybės narių dalyvavo: Ambrazevičius, Damašis, Padalskis (?), Pajaujis; voldemarininkų: Pyragius, Taunys ir K.B. Vos suėdus, pakilo Pyragius ir padarė trumpą ir keistą pareiškimą. Jis buvo maždaug toks: Kadangi Aktyvistų Frontas nenori geruoju pasisąlinti iš gyvenimo..., tai jis — Pyragius — skelbia, kad jei Aktyvistų Frontas nesusiliks iki rytojauš dienos 12 valandos (šioje vietoje jis išsitraukė laikrodį ir į jį reikšmingai pažiūrėjo), tai už tolimesnius įvykius atsakomybė krenta Aktyvistų Frontui.

Po tokio karišku tonu paskelbto pareiškimo visi sužiuro vienas į kitą, vieni nustebome, kiti — lengvai nusisypsojome... O pats Pyragius, davęs žingsnį atgal nuo stalo, sumušė kariškai kojomis, išmetė į viršų savo dešinę ranką ir..., garsiai ištars "Heil Hitler!" — paliko salę. Panašiai pasielgė ir Taunys. Tik K.B. pasiliko prie stalo. Niekas neištarė nei vieno žodžio: visi buvome truputį "sujaudinti" to teatro. Po kelių sekundžių nejaukios tylos kažkas pratarė:

— Tai ką? Posėdis baigtas? — Taip atrodė... — atsiliepė, rodos, Ambrazevičius. Ir tuoju pat išsivaikščiojome, koridoriuose dar kiek paspėliodami, kas atsitiks rytoj 12 valandą.

— Iš paviršiaus — tęsia toliau dr. Dirmeikis, — gali atrodyti, kad tokie politiniai vaidinimai — mažų vaikų darbas... Iš tikrųjų — jie reikšė pradžią vokiečių politikos intrigu. Vokiečiams rūpėjo supiudyti lietuvių visuomenę, suskaldyti ją į grupes, o paskui — iš eilės ir vieniems, ir kitiems nusukti sprandus. Taip jie ir padarė.

Kai atėjo "rytojauš" 12 valanda, tai Aktyvistų Frontas vis dar nebuvo pasinaikinęs. Reikėjo į aukti, kad dabar jau prasidės "atviras karas" tarp "voldemarininkų-nacionalistų" ir Aktyvistų Fronto. Po dviejų dienų paaiškėjo, ką reikšė Pyragiaus pagrasinimas.

(Nukelta į 7 psl.)

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Vokietijos lietuviai

Jaunimo sąskrydis

Siemet jis vyko nuo liepos 15 iki 30 d. šiaurės Vokietijos kurorte Bad Pyrmonte, Ostheimo patalpose. Jį surengė Vokietijos LB Jaunimo sekcija. Dalyvavo, įskaitant ir proginius užėmus, apie 40 jaunuolių iš Vokietijos, Anglijos, JAV bei Kanados.

Jaunimo sekcijos valdybai paveikiai talkininkavo R. Šileris, A. Rygelytė ir kt. Apskritai paėmus, visi suvažiavimo dalyviai aktyviai dalyvavo programoje. Suvažiavimo intencija — pasiruoti 1972 m. JAV-se įvykstančiam Jaunimo kongresui, į kurį ir Vokietijos lietuvių jaunimas žada siųsti savo atstovus.

Paskaitų temos pasižymėjo aktualumu. Jos buvo:

Kodėl šiandien jaunuoliui verta būti lietuviu? Skaitė K. Baublys iš Anglijos.

Sovietų Sąjungos valstybinė santvarka — V. Banaitis iš Vokietijos.

1941 m. sukilimas ir jo prasmė — Vasario 16 gimnazijos dir. V. Natkevičius.

Apie narkotikų naudojimą jaunimo tarpe informavo dr. G. Bauras iš Vokietijos.

Kritišką Vokietijos lietuvių jaunimo padėties bei jo veiklos apžvalgą pateikė A. Stankus iš Bonnos.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso reikalu kalbėjo Oniūnas iš JAV-bių. Nutarta per Naujuosius Metus sušaukti suvažiavimą delegatams į kongresą paruošti.

Literatūros vakarą, kuriam buvo skaitoma V. Mačernio poezija, pravedė A. Rygelytė, Oniūnas ir P. Kolyčius.

Sąskrydžio metu vyko dail. A. Krivicko atvežta lietuviškos spaudos paroda. A. Krivickas taip pat pasirūpino filmų iš Lietuvos rodymu.

Vaikų stovyklos

Romuvoje siemet vyko nuo liepos 25 d. iki rugpjūčio 15 d. vaikų stovykla. Ją suorganizavo VLB Tarybos referentas vaikų reikalams tėv. A. Bernatonis ir VLB Valdybos pakviestas mok. A. Palavinskas, talkinamas mok. R. Balulio bei E. Balulienės ir D. Brusokaitės-Berruer iš Prancūzijos. Vaikus prižiūrėjo, įvairių žaidimų bei dainų ir tautinių šokių mokė moksleiviai P. Dauknyš, V. Poškaitis, P. Urbanas, studentai — Ang. Gaidelytė iš Hamburgo, dr. Aldonas — Dabrilaitė iš Rygelytė — iš JAV-bių, P. Kolyčius iš Kanados ir M. Čeginskaitė iš Švedijos.

Stovyklavo apie 60 lietuvių šeimų vaikų iš Vokietijos, Prancūzijos, Švedijos ir Belgijos.

Rugpjūčio 7 d. vakare studentų iš JAV iniciatyva bu-

vo suruoštas bazaras — čigonų stovykla su čigonų šokiais, ateities būrimu, strėlių ir kaštanų mėtymu į taikinius, jėgos bandymu, kavine palapinėje, obuolių ir bulvių kepimu prie laužo, egzotinė muzika ir t.t.

Kiekviena diena būdavo pradedama rytine mankšta. Po pusryčių pakeliama vėliava. Priešpiešiniams užsiėmimams visi vaikai būdavo paskirstomi į tris grupes: vieni šokdavo, kiti dainuodavo, o treči mokydavosi lietuvių kalbos pasikeistinais. Tais popiečiais, kai nebūdavo vykstama maudytis, užsiėmėdavo rankdarbiais ir piešimu. Po vakarienės — vėliavos nuleidimas, visiem giedant Lietuvos himną.

Rugpjūčio 14 d. įvyko baigiamasis lauzas. Po vakarienės paskutinį kartą nuleista Lietuvos trispalvė. Stovyklos vadovas mok. A. Palavinskas padėjo visiems stovyklos globėjams, rėmėjams ir talkininkams už paramą ir darbą, ypač Balfui už 700 dol., Labdarai už 400 DM, Liet. Raud. Kryžiui ir dr. St. Sereikai, aukojusiems po 200 DM, Romuvos gyventojui A. Mikalauskiui už 100 DM, A. Stasiūnui už 50 DM, Vasario 16 gimn. direktoriui V. Natkevičiui už ledus (30 DM), tėv. A. Bernatoniu už atsiveikimo vaises vadovams ir talkininkams. Išreikšė viltį, kad visi stovyklautojai buvo patenkinti ir kad ateinančiais metais vėl visi susitikis Romuvoje.

Nordheim - Westfalijos lietuvių vaikų vasaros stovykla vyko nuo liepos 5 iki 25 d. Esslingene. Ją surengė ir vadovavo VLB Valdybos įgaliotiniai Gv. Šimkevičius ir Stasys Jasulaitis, talkininkavo E. Šimkevičienė, Živilė ir Angelė Vilčinskaitės ir kiti.

Romuvos skautų stovykla

Nuo liepos 10 iki 17 d. Romuvoje vyko skautų stovykla. Jos tikslas buvo tiems moksleiviams, kurie gyvena toli nuo Huettelfeldo ir nuo Schwetzingeno, duoti galimybę praleisti savaitę po mokslo metų pabaigos iki Jubiliejinės stovyklos. Stovyklos viršininku pakviestas s.v.v.sl. Petras Verselis, kuriam talkino s.v.v.sl. Manfredas Šiušelis. Valgių rūpinosi Aldona Rygelytė. Stovyklą parėmė Darmstadto ir Schwetzingeno lietuvių kuopos ir gimnazijos direktorius V. Natkevičius.

Jubiliejinė skautų stovykla

Prieš 25 metų atsikūrusiai lietuviškajai skautijai prisiminti vieneriais metais pavėluotai Vokietijoje, Schwetzingeno miškuose, nuo liepos 17 iki 30 d. buvo suruošta Jubiliejinė skautų stovykla.

Stovykla buvo Europai

NEW YORK, N.Y.

N. Jasiukaitytės paroda

Dailininkės Natalijos Jasiukaitytės kūrinių paroda ruošiamą The Pen and Brush patalpose (16 E. Ten St., New York, 10003) rugsėjo 23 d. ir tęsis iki spalio 7 d. Oficialus atidarymas bus rugsėjo 26 d. 2 val. po pietų.

Parodą bus galima lankyti kasdien nuo 1 iki 5 val. vakaro.

Apvogę SLA centro įstaigą

Iš SLA centro įstaigos vagys pavogė mašiną, kuria buvo renkama "Tėvynė".

GYDYTOJŲ DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų draugijos aštuntasis suvažiavimas bus rugsėjo 4-5 dienomis New Yorke, Pierre viešbutyje (5th Ave. ir 61 St.) The Roof Theater Style salėje.

Pirmosios dienos darbotvarkėje, be kitų reikalių, bus dvi paskaitos: dr. Balho Matuionio "Lietuvos gydytojų vaidmuo tautos kovoje už savąją kultūrą ir laisvę" ir jauno istoriko Ramūno Kondroto — "Keli bruožai iš Vilniaus Medicinos draugijos vystymosi 19-jame amžiuje".

Antrąją dieną bus pranešimai medicinos mokslo temomis. Pranešėjai: dr. Edvardas Kaminskis, vet. dr. Petras Radvila, dr. Rimgaudas Nemickas, dr. Irena Giedrikenė ir dr. Vytautas Damijonaitis.

neįprasto masto. Suvažiavo skautai iš 9 kraštų: Vokietijos, Anglijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Belgijos, Švedijos, JAV-bių, Kanados ir net Australijos. Buvo ir svečių — tai estų ir vokiečių skautai. Pagrindinis stovyklos ruošėjas ir mecenatas — maj. J. K. Valiūnas, VLB Valdybos pirmininkas, kuriam talkino s.v. kand. v.v. Algis Vitkus. Stovyklos viršininku buvo pakviestas s. Bronius Zinkus iš Anglijos. Vokietijos pastovyklei vadovavo sl. Kristina Žutaitė, brolių pastovyklei — s.v.v.sl. Petras Verselis.

Nuo liepos 17 iki 20 d. buvo susirinkę tik Vokietijos sesės ir broliai, kurie atliko visus pionieriškus stovyklos darbus. Liepos 20 d. atvyko Anglijos skautai, trečią dieną pasirodė JAV-bių ir Kanados liet. skautai. Pirmą dieną buvo suruošta iškyla į Stuttgarte vykstančią lietuvių studijų savaitę. Joje dalyvavo daug skautų ir matė gražiai pavykusią Tėvynės valandėlę, kurioje koncertavo Toronto lietuvių tautinių šokių ansamblis "Gintaras". Šeštadienį vyko sporto varžybos. Tinklinio turnyrą laimėjo Vokietijos rajono komanda, nepraradusi nė vieno taško.

Beveik visa stovykla apilankė Heidelbergą, iškylau-ta laivu Rheino upe iki Ruedesheimio.

Šitame Berlyno paveiksle matome Brandenburg vartus. Gėdos sieną, dešinėje britų zoną, kairėje — sovietų. Kalbama, kad po Keturių Didžiųjų susitarimo palengvės Rytų ir Vakarų Berlyno gyventojų susisiektis, o taip pat susisiektis tarp Rytų ir Vakarų Vokietijų.

IŠ URUGVAJAUS PADANGĖS

Turėsime savo vasarnamį. Iš stipriausių pasiturinčių Montevideo lietuvių kolonijoje yra laikomas Edvardas Jusys. Jis yra vienas iš didžiausių rėmėjų lietuvių bei išlaikyti. Šis dosnus lietuvis yra daug kartų parėmęs jaunimą ir lietuvių kultūrinę veiklą.

Tarp jo aukų stambiausia yra sklypas Shangrile kurorte. Pradžioje nebuvo aišku, kam jis paskirtas: jaunimui ar parapijai. Parapijonams tvirtinant, kad sklypas priklausys jiems, ir šiemis gandoms vis plečiantis, Jusys pareikalavo, kad tai būtų viešai paskelbta, todėl katalikų biuletenyje "Žinios" (nr. 30) paskelbta, kad tas sklypas paaukotas visiems lietuviams.

Jame jau pradėta statyti vasarnamis, kuris atsieis apie 2 mil. pežų. Jusys jau paaukojo 50,000 pežų ir žada duoti 500,000 pežų. Gausiai dedasi ir kiti savo aukomis ir darbu. Manoma, kad šią vasarą jaunimas jau galės naudotis nauju vasarnamiu.

Gausėja Krasinskių šeima

Albertui ir Puig Krasinskiams liepos 25 d. garmys atnešė sveiką ir stiprų sūnų, kuriam duotas Gaillermo Arturo vardas.

Linkime jį išauginti geru lietuviu.

Albertas Krasinskas buvo krepšinio komandos Vytis puikus Urugvajaus lietuvių žaidėjas. Jo tėvas Mikas, gyv. Montevideo, ir dėdė Juozas, gyv. Worcesteryje, Mass., yra uolūs Keleivio bendradarbiai.

Albinas Gumbaragis

Pajuokos bijo net tas, kuris jau nieko nebijo pasauly. Gogolis

Keliuose daugiausia žūna savaitgaliais — 40%; iš jų 56% tarp 6 val. vakaro ir 6 val. ryto.

Pernai 39% cismo nelaimių įvyko dėl greito važiavimo. Dėl to žuvo 17,700 ir 988,000 buvo sužeisti.

WORCESTER, MASS.

Surado dingusius jaunuolius

Dvyliką dienų ieškojus, surasti trys dingę jaunuoliai. Jie buvo išskridę pasivažinėti ir rasti negyvi sudužusiame lėktuve prie Stow miestelio, tik 22 mylios nuo Worcesterio. Jų tarpe buvo ir vienas lietuvis 20 m. jaunuolis Povilas B. Alavošius, vietos veikėjo Petro Alavošiaus vaikaitis.

Pagerbs G. Wellsą

Lietuvių Piliečių klube rugsėjo 19 d. rengiamas pokylis žymiam vietos politikui veikėjui ir geran lietuvių bičiuliui George A. Wellsui pagerbti. Bilietus platina Rita Akstinienė, A. Rackus ir kiti.

Serga

Buvę senosios kartos veikėjai žemaitis nuo Skuodo Leonas Jablonskis, dzūkas nuo Merkinės K. Zurlis gu-li liginėje, o kiti — D. Mažeika, V. Ašmenskas, M. Zemaitaitis ir kt. — gydomi namie.

Ir vasarą ieško narių

Antanas Tamkus ir vasaros karščių metu nepaliauja ieškojęs naujų narių SLA 57 kuopai. Jis neseniai prirašė Grigaliūnų šeimai iš 3 asmenų.

Iš atostogų sugrįžo J. ir M. Dvareckai.

Mirė 47 m. amžiaus Kazimieras Džiaugis.

J. Krasinskas

REMIA TAUTOS FONDA

Kanados lietuviai šiais metais ypatingai gausiai remia Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą. Kaikurie jų Tautos Fondui šiais metais paaukojo net 250 dol. sumą (P. A. Augustinavičius, Toronto, Ont.), kiti siemet sky-

rė po 25 dol. ir didesnes sumas.

Iš neseniai Eltos paskelbtų aštuonių naujų aukotojų šeši Tautos Fondui paaukojo po 25 dol., gi du atsiuntė ne po 25 dol., kaip per klaidą paskelbta, bet po 100 dolerių. Tai S. K. Gečas, gyv. Muskoka, Ont., ir S. Kėkštas, gyv. Toronto, Ont.

ATSIUNTE PAMINĖTI

A. Kairys: "Curriculum Vitae, A comical tragedy in two acts. Iš lietuvių kalbos vertė A. Milukas, 88 psl., kaina nepažymėta, išspausdino "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca. 90029.

Lithuanian Scouting, Lietuvos ir lietuvių skautų svertur gyvenimo iliustruotas leidinėlis. Paskelbti ryškėni faktai iš Lietuvos istorijos, du žemėlapiai (13-jo a. ir 1918-1940). Viršelį puošia tautinė vėliava. Išleido Liet. Skautų Brolijos "Jamboree Fondo Skyrius", 40 psl. Apie 300 egz. leidinėlio paskleidė Japonijoje vykusioje pasaulinėje skautų Jamboree ten nuvykęs LSB v. skautininkas v.s. Petras Molis.

LABAI ĮDOMUS
ATSIMINIMAI

MES VALDYSIM PASAULI, parašė L. Dovydnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

GRĮŽIMAS Į LAISVĘ

Stefanijos Rūkienės atsiminimų II-sis tomas, kaina kietais viršeliais \$6.00.

RAŠTAI — STRAIPSNIAI ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžiūnas, 246 puslapiai, kaina \$3.00

AR TURITE NAUJAUSIĄ JĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelę?

Tai Pulgio Andriūso, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkaltėta kūryba. Šių plokštelių dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

LIETUVOS VYČIO PEDAŠAKAIS. Juozo Strollos įdomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kaina \$2.00.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE. Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSĖDIS. Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$4.00

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

PER GIEDEĄ IR AUDRĄ. Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

ATSIMINIMAI IR MINTYS. Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl. kaina \$5.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskis, 273 psl. kaina \$3.

DIENOJANT, Kipro Biečio, 464 psl., kaina.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Biečio, 592 puslapiai, kaina \$2.00

LIETUVA BŪDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina\$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina\$3.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liūdžiūnienės, 88 psl., kaina\$1.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapiai, kaina\$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVĄ. R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kaina \$1.50.

KĄ LAUMĖS LĖMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl.

VYSKUPO P. BŪCIO ATSIMINIMAI. I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

DANGUS DEPRESYSE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Nelaimė ištiko simfoninį orkestrą

Vasarą ypatingai pagausėjo auto nelaimės Lietuvoje. Liepos 20 d. autobusas vežė Vilniaus simfoninio orkestro dalyvius iš Klaipėdos į koncertą Liepojoje. Norėdamas nepavėluoti, autobuso šoferis labai skubinosi, ir, belenkiant kitas mašinas, autobusas įvirtė į griovį. Žuvo du asmenys — orkestro dalyvis J. Epšteinas ir Kretingos ligoninės rentgenologė Irena Jankauskaitė, sunkiai sužeistos dvi muzikantės, kiti lengviau.

Kamerinis orkestras Liepojoje

Filharmonijos kamerinis orkestras, kuriam vadovauja Saulius Sondeckis, rugpjūčio 15 d. koncertavo Liepojoje. Programoje buvo Haendelio, Vivaldžio, Mozarto, Rameau kūriniai. Rugpjūčio 12, 14 ir 16 dienomis minėtas orkestras koncertavo Palangoje. Gintaro muziejaus rūmų terasoje. Tas koncertų ciklas buvo pavadintas "Nakties serenados" vardu.

Kariniai pratimai

Rugpjūčio mėn. Lietuvos teritorijoje vyko kariniai pratimai — oro desantininkų išlaipinimas bei "kovų žemėje" veiksmai. Pratimus, pagal Tiesą, stebėjo Sovietų S-gos desantininkų kariuomenės vadas gen. V. Margelovas ir Pabaltijo karinės apygardos vadas gen. pulk. V. Gonorovas.

Laikraštis pateikė platų pratimų aprašymą, paminėjęs daugelį rusų kaitų pavardžių ir vos vieną kitą lietuvišką pavardę.

(ELTA)

"Aida" po atviru dangum

Operos sezoną Vilniuje baigiant, liepos 1 d. Verdi opera "Aida" buvo pastatyta Kutuzovo (buv. Napoleono) aikštėje po atviru dangumi. Tai buvo toks pirmas atvejis Lietuvoje. Spektaklis sutraukė apie 4.000 žmonių. Operoje dalyvavo solistai V. Adamavičius, J. Stasiūnas, E. Saulevičiūtė ir kt.

"Parlamento" prezidiumas

Š. m. liepos 14-15 d. Vilniuje susirinkusi posėdžio vadinamoji Aukščiausioji Taryba "išrinko" prezidiumą bei narius. Prezidiumo pirmininku ir toliau "išrinktas" Motiejus Šumauskas, jo du pavaduotojai — J. Vildžiūnas ir dail. J. Kuzminskas ir sekretorius St. Naujalis. Prezidiumo nariais išrinkti šie vienuoliai (trys rusai): M. Gilevskaja, V. A. Grigaliūnienė, J. Gureckas, J. Kulikovas, K. Lengvenis, G. Mogilevcevas, P. Petrovis, V. P. Povilauskas, V. Sakalauskas, A. Sniečkus ir V. Trumpickas.

(E)

Visą pasaulį vaizduojuos kaip didelę simfoniją: žmonės — tai gaidos.

M. K. Čiurlionis

Lietuvos "ministrai"

Tariamasis okup. Lietuvos parlamentas — Aukščiausioji Taryba — liepos 15 d. posėdyje "išrinko" prezidiumą (iš viso 15 asmenų) ir sudarė Ministrų Tarybą.

Šiais metais "sudarytoji", tiksliau — partijos padalinio Lietuvoje paskirtoji "Ministrų Taryba" mažai kuo skiriasi nuo buvusios.

Tarybos pirmininku toliau lieka Juozas Maniūšis. Pirmasis Tarybos pirmininko pavaduotojas — Ks. Kairys, kiti pavaduotojai — L. Diržinskaitė - Piliūsenko (ji ir toliau eina nesamas "Lietuvos užsienio reikalų ministro" pareigas), A. Drobnyš (paliktas vadovauti Tarybos Valst. plano komisiškai) Pavelas Kulvietis (jo vardas išryškina kilmę!) ir penktasis pavaduotojas — Vyta. Vazalinskis.

Gi 25 "ministrai" yra šie: aukštojo ir specialiojo vidur. mokslo — H. Zabulis, baldų ir medžio apdirbimo pramonės — P. Kurys, finansų — R. Sikorskis, kaimo statybos — A. Bagdonas, kultūros — L. Sepetyš, lengvosios pramonės — A. Adomaitis, maisto pramonės — S. Dulskas, melioracijos ir vandens ūkio — J. Velička, mėsos ir pieno pramonės — M. Buklys, miškų ir miško pramonės — A. Matulionis, paruošų — L. Kareckas, prekybos — A. Mikutis, ryšių — K. Onaitis, statybinių medžiagų pramonės — S. Jasiūnas, statybos — R. Sakalauskas, sveikatos apsaugos — V. A. Kleiza, švietimo — M. Gedvilas, teisingumo — A. Randakevičius, vidaus reikalų — J. Mikalauskas, žemės ūkio — M. Grigaliūnas, automobilių transporto ir plentų — V. Martinitis, buitinio gyventojų aptarnavimo — K. Plechavičius, komunalinio ūkio — J. Šėrys, socialinio aprūpinimo — Tatjana Jancaitytė ir vietinės pramonės — E. Ozarskis.

Šalia ministrų, Tarybos nariais yra ir eilės komitetų pirmininkai: šalia Valst. plano komisijos (A. Drobnyš) dar — liaudies kontrolės komiteto (A. Barauskas) valst. darbo resursų naudojimo (B. Gaigalas), valst. kaimų (M. Gruodis), valst. kinematografijos komiteto (Vyta. Baniulis), vals. profesinio techninio mokymo (A. Dziska), valst. spaudos komiteto (F. Bieliauskas), valst. statybos reikalų komiteto (A. Aksomitas), valst. televizijos ir radijo komiteto (J. Janutis), valst. saugumo komiteto (J. Petkevičius), be to, dar trys viršininkai: vad. respublikinio susivienijimo "Lietuvos žemės ūkio technika" pirm. A. Zorskas, Centrinės statistikos valdybos prie Lietuvos "Tarybos" viršininkas B. Dubasovas ir Vyriausiosios materialinio techninio tiekimo valdybos viršininkas, taip pat rusas, — J. Kiriuščenka (nuo š. m. vasario pakeitęs lietuvių V. Mickevičių).

Tik penkios ministerijos (automobilių transporto ir

LIETUVOS JAUNIMAS URULE, ALTAJUJE LENKIOJE IR KITUR

Lietuvoje paskelbtas duomenimis (Tiesa, rugp. 11) įvairiose Sovietų Sąjungos respublikose šią vasarą dirba 620 lietuvių jaunimo — studentų. Jie vadinami "Lietuvos pasiuntiniais". 275 akademinio jaunimo atstovai dirba ir "išsisi" Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Rytų Vokietijoje. Pačioje Lietuvoje veikia 113 jaunimo "darbo ir poilsio stovyklų". Visi stovyklautojai atlieka darbų už milijonus rublių.

Studentai šią vasarą, kaip ir kiekvienais metais, yra siunčiami statybų ir kt. darbams ir į pačius tolimiausius Sovietų Sąjungos užkampius. Komj. Tiesa rugpjūčio 3 d. ir kitomis dienomis paskelbė tų dirbančiųjų studentų išpūdžius.

Dirbame Altajuje. — rašo studentas B. Čekanauskas. Darbas — šešias dienas per savaitę ir kepinant karštai stepių saulei ir pliaupiant šaltam lietuviui... Poilsio dieną vyksta koncertai, draugystės vakarai, sportinės varžybos. Studentai liepa pamatys Altajaus gyvenamiesiems namams. Vilniaus inžinerinio instituto studentai privalo statyti visted, Žemės ūkio akademijos Kaune studentai — klubą. Vilniaus universiteto auklėtiniai — sūrio cechą pieno gamyklai.

Visur esanti linksma nuotaika, bet... vis dažniau laisčia rašomi ir namus ir nekanti laukiama atsakymo. Nusibosta mušti įkyriuosius, ir studentai vis labiau prisimena Lietuvą.

Ties Kamos upe, netoli Naberežnėje Čelny miesto, automobilių gamyklos statybos darbuose pilna jaunimo iš įvairių Sovietų Sąjungos užkampių. Liepos pabaigoje ten dirbo 2.800 jaunuolių, ir jų tarpe buvo ir lietuvių studentų. Savo išpūdžius jie pasakoja K. Tiesoj rugp. 4 d.

Jie esą nusivylę, nes tikėjosi gyventi studentų miestelyje. Vieninteliai lietuvių kaimynai — Udmurtijos studentai iš Iževsko. Lietuviai keikiasi, nes, esą, "lietus ir lietus, net ir vietiniai gyventojai neprisimena tokių orų. Lietuviams teko draugauti su Iževsko studentais. Už trijų kilometrų gyvena Mardovijos, Kaliningrado studentai, toliau — atvykę iš Latvijos, Kazanės, Leningrado, Barnaulo. Pačiame Naberežnėje Čelny įsikūrę aišku, Maskvos ar Omsko studentai.

Vaidas, lietuvi lyjant: "Atleikia Danutė, lietpalty susigūžusi. Tai mūsų maitintoja, vyr. virėja. — Na, berniukai, arbatos. Ir ta arbata — pirmą mūsų mergaičių produkciją, kvapi, saldi."

Tačiau tų jaunuolių darbas ties Kamos upe neatrodo esąs saldus...

"Kviečia Solikamsko statybos", — lietuvių jaunuoliai, studentai, tik vykite ten į darbus ir džiaukitės gyventojų, buitinio gyventojų aptarnavimo, komunalinio ūkio, socialinio aprūpinimo ir vietinės pramonės tėra respublikinės, o visos kitos yra tik Sovietų S-gos ministerijų skyriai.

(ELTA)

BRONYS SAVUKYNAS

Apie mūsų vardus

(Tęsinys)

Kokiais būdais galima pakelti vardu kultūrą?

Pirmiausia, tur būt, tam tikru visuomenės švietimu — vardu kilmės, esmės ir jų reikšmės tautos dvasinei kultūrai populiariu aiškinimu. Čia labai praverstų populiari literatūra, aiškinamieji vardynai. Kita vertus, be rekomendacijų, gal reikėtų ir vardu "laisvės" tam tikrų apribojimų. Civilinės metrikacijos biurai neturėtų leisti užrašyti naujagimių kurioziškais vardais, tokiais, kaip **Saidas** (iš arabų pasakų; Neringos mieste), **Racpelė** (! — Jiezne), **Hirmantas** (iškreiptas iš liet. **Girmantas**; Skuodo rajone) ir pan. Reikėtų ir didesnio vardu rekomendacinio sąrašo; leidiny "Civilinės apeigos" skelbtas vardynas yra aiškiai per mažas, jame palyginti nedaug tradicinių ir vadinamųjų "modernių" svetimų vardu. Turėdami platesnį rekomenduojamųjų vardu sąrašą, metrikacijos biurai galėtų juo vadovautis, neleidžiant užrašyti vaikų vardais nebūvėliais. Tai sudrausmintų ir vardu gamintojus.

Svarbiausias dalykas — tai kurti įvardijimo tradicijas. Seniau Lietuvoje tokių tradicijų būta ne vienos. Pavardžių, vaikui būdavo duodamas tėvo (motinos, senelio (senelės), krikšto tėvų vardas. Vardas būdavo teikiamas toks, koks būdavo kalendoriuje gimimo dieną. Būta ir onomantinio įvardijimo su tam tikrais linkėjimais, suvokiąnt vardo istorinį konceptą; taip Lietuvoje paplito **Napoleonas**, **Vytautas** ir kiti istorinių asmenų vardai.

Dabar, kai šias tradicijas ima užgožti "originalių", negirdėtų vardu vaikymosi mada, kai kurias minėtų tradicijų, matyt, reikėtų atgaivinti. Ypač puoselėtina **onomantija** (linkėjimas vardu), kuri vardams teikia prasmingumo, poetinio žavesio, net auklėjamosios galios ir mūsų laikais neturi nieko mistiška. Onomantija mūsų laikais gali būti dvejopa: kai linkėjimas išsakomas pirmine vardo reikšme (**Tautginas** — "tautos gynėjas") arba kai linkima vardo istoriniu ar literatūriniu konceptu (**Kęstutis** — "taurus karys", **Grazina** — "moteris karžygė"). Norint propaguoti onomantiją, laukiama būtų ir populiarius etimologinius vardu žodynus. (Tokį žodyną numatoma paskelbti kitais metais išleidžiamame Lietuvių kalbos sekcijos metraštyje "Vardai ir žodžiai".)

Atskirai reikėtų kalbėti apie vardo estetiką, nes ne mažiau už turinį svarbu ir vardo forma, jo skambumas, derėjimas prie pavardės. Pasitenkinsime čia pateikę tik keletą rekomendacijų.

Jeigu pavardė labai ilga, tiktų trumpas vardas, ir atvirkščiai — prie trumpos pavardės kurtais geriau dera ilgesnis vardas.

Jeigu pavardė neskambi, turi nesklaidžių garsų samplaiką, tai vardas parinktinai skambesnis.

Svetimos kilmės pavardė geriau tiktų lietuviškam vardui, o lietuviškai pavardėi ir svetimas vardas (pvz., **Vytautas Navickas, Eugenijus Genys**). Vokietijoje rekomenduojama net tam tikras vardo rimavimas su pavardė (pvz., **Petra Peters**). Gal ir įmanomi tokio pobūdžio lietuviški deriniai: **Genė Genytė, Jonas Jonaitis**?

Estetinė vardo pusė — skonio dalykas, ir todėl gana subjektyvus. Tad ne vien skambumas turėtų lemti vardo parinkimą, būtina paaisyti ir vardo kilmės, jo prasminio turinio. Negalima pamiršti, kad, anot latvių kalbininko Ernesto Blesės, "vardas yra žmogaus antrininkas".

(Pabaiga)

nimu... Taip rašo Uralo statybos tresto komjaunimo sekretorius V. Panomariovas (K. Tiesa, rugp. 4). Tai vėl tie patys darbai Urale, ties Kamos upe, kur, anot Panomariovo, — "sraunioji kalnų gražuolė Višera pasi-veja Kama". Ten, girdi, — gimsta valia, ryžtas, vyriškumas...

Okup. Lietuvos jaunimas vis gausiau vežamas į statybos ir kitus darbus Sovietijoje. Jie viliojami, nes tams pats Panomariovas skelbia, kad "atvykusieji į statybas aprūpinami puikiai įrengtais bendrabučiais, neturintieji specialybės gali įsigyti per tris mėnesius... Kultūros namai, kino teatrai, paplūdimys, valčių stotis, sporto salės — tai poilsio vietos".

Tik važiuok ir džiaukis... Kaip jau įprasta komunistų žargone, lietuvių viliojami... romantikos motaikomis.

Vengrijoje ir kt. Į Krokuvą atvykusius Vilniaus universiteto studentus pasitiko su raudonų gvazdikų puokštėmis. Tai buvo pradžia.

Kaip pasakoja stud. A. Steponavičius (K. Tiesa), lietuvi, dirbą Tarptautinėje darbo ir poilsio stovykloje, turėjo rekonstruoti pasienią šiluminę trasą, kiti betonuoją vandens siurblius. Esą, reikia pasitemti, nes ten dirbą Kijevo studentai lietuvių buvo pakvieta į socialistinį lenktyniavimą.

Poilsis leidžiamas su studentais lenkais, ukrainiečiais, jugoslavais.

Knygos jaunimui

SAUNUS PENKETUKAS, premijuota, gražiai išleista apysaka, tinka mokykliniam jaunimui, parašė J. Sviestas, kaina \$3.

NARDŽIO PULKAS, apsakymėliai, parašė Balė Vaivorytė, 157 psl. kaina \$2.00.

BALTASIS STUMBRAS, premijuota apysaka, parašė Gintarė Ivaškiene, 133 psl., kaina \$3.60.

GINTARĖLĖ, J. Narūnės iliustruota pasaka, 24 psl. kaina \$1.

Fa pati anglų kalba, \$1. GINTARO TAKAIS, J. Narūnės eilėraščiai, daug iliustracijų, 64 psl., kaina \$1.80.

ŽAIZARAS, D. Čibo pasaka mažiesiems, teisybė didelėms. Ados Sutkuvienės iliustracijos, 21 puslapis, kaina \$1.50.

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl. kaina \$1.80.

KREGZDUTĖ, I dalis (vadovėlis), parašė A. Rinkūnas, 119 psl., kaina \$2.75.

Rimai ir Nerimai, Vaizganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Skaidrytė, Balės Vaivorytės 5 scenos vaideliai, kaina \$2.

Diena prie ežero, Aloyzo Barono eilėraščių mūsų mažiesiems, Nijolės Vedegytės-Palubinskienės iliustracijos, 40 psl., kaina \$3.00.

TEVIŠKELĖ AS REGIU, Imsrys, 40 psl., kaina \$1. eilėraščiai, parašė Pranas Gedimino sapnas ir Nerin-

ga, eiliuotos pasakos ir legendos, parašė Jonas Valaitis, kaina \$2.25.

Jonukas keliauja, pasaka, pagal Kanapnickienę parašė Jonas Valaitis, kaina \$1.50.

Laumė Daumė, eiliuota pasaka vaikams, gausiai iliustruota, parašė Stasė Petersonienė, 63 psl., kaina \$4.00.

Imkit ir skaitykit!

LIETUVOS ISTORIJA VI-ji laida, parašė Dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, keletą žemėlapių, tvirtai įrišta kaina \$6. Knyga ne tik geras vadovėlis mokiniams, bet ją su idomu skaitys ir suaugusieji VYNUOGES IR KAKTUŠAI Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl. kaina \$2.00.

Juozas Kralikauskas, TITI NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina \$2.50.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jono K. Kario, 225 psl., kaina \$5.

LIETUVIAIS ESAME MES GIME, lietuvių dainynas, 100 dainų su gaidom dainavimui ir pianinui, sudarė Juozas Zilevičius, kaina \$4.50.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina \$3.50.

ZVLGSNIS I PRAEITĮ, K. Zuko, 476 psl., kaina \$5.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Juzė Daužvardienė, kaina \$2.50.

LIETUVIŲ BELETRIS TIKOS ANTOLOGIA, II omas, redagavo Bernardas Brazdžionis ir Benys Babauskas, 700 puslapių, kaina \$10. Knygoje yra 61 rašytojų kūrybos pavyzdžiai.

PATARIAMA ISIGYTI

šias K. Barėno knygas: Tūboto gaidžio metai, premijuotas romanas, 438 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75.

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30.000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27.000 žodžių, 511 psl., kaina — \$5.00.

Lietuviškai anglų kalbos žodynas, Vilniaus Peteraici, 11 laida, daugiau kaip 30.000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Testamentai

Išigykite teisininko P. Šulio parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Imkit ir skaitykit knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Išigykite

ką tik išėjusią

Jurgio Glaudos knygą

Simas

Joje beletristine forma parašyta Simo Kudirkos tragedija Vigilant laive. Tos knygos kaina 3.00. Ją galite gauti ir Keleivio administracijoje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Nu, tai šiandien, Maiki, užbaik man pasaką apie Marsą.

— Marsas, tėve, yra mūsų planetos žemės brolis, todėl mums bus lengviau jį suprasti, jeigu žinosime žemės istoriją. Kaip ji, taip ir jis yra susidaręs iš tos pačios medžiagos, kaip ir visa saulės šeima, kurią mokslininkai vadina saulės sistema. Visa šita sistema

sukasi aplink saulę. Besisukdamos aplink saulę, planetos dar sukasi ir aplink savo ašis. Ypač svarbu mums įsimoninti žemės sukimąsi, nes tai įduos mums matuojamą laiką. Jos apsisukimą aplink saulę mes laikome apskritais metais, gi jos apsisukimą aplink savo ašį mes vadiname viena para, o parą dalijame į 24 valandas, valandą į 60 minučių, o minutę į 60 sekundžių. Valandoms skaičiuoti žmogus išrado ir laikrodį. Kol laikrodžio nebuvo, dienos laiką jis sprendavo pagal saulės šėslį. Bet kai saulės nesimato, sąvoka apie laiką pasidarė neaiški. Čia mums ir padeda laikrodis — parodo, kada gulti, kada keltis, kada pradėti darbą, kada eina busas, kada išeina ar ateina traukinys. Be laikrodžio, tėve, mes būtume pasimėtę, negalėtume susivokti laiko tekėjimo.

— Bet kur čia žemės istorija, Maiki?

— Laikrodis, tėve, yra tam tikras prietaisas laikui matuoti, o laikas padeda mums ir žemės istoriją suprasti — ne tik sekundes ir minutes, bet ilgus jos amžius ir ištisas eras. Pavyzdžiui, jeigu šiandien rašom 1971 metus, tai reiškia, kad nuo Kristaus gimimo jau tiek kartų mūsų žemė apsisuko aplink saulę. Bet ir ši krikščionybės era yra tik dulkė, palyginti su žemės amžiumi.

— O kiek jau bus metų, kai Dievas sutvėrė žemę?

— Mūsų žemė labai sena, tėve. Kada ji buvo „sutvėrta“, niekas tikrai nežino.

Astronomijos mokslas spėja, kad ji, kaip ir kitos planetos, atskilo, ar gal buvo atplėtos, nuo saulės; tačiau kaip seniai tai atsitiko, iki šiol mokslui nepavyko sušėti.

— Sakai, gal atplėšė. O kas galėjo žemę nuo saulės atplėsti?

— Klausimas vietoj, tėve, bet, kaip sakiau, aiškaus atsakymo kol kas nėra.

— Nu, o ką sako tie mandrapių mokslininkai, kurie viską žino?

— Tėve, mokslininkai taip nesigiria; jie tik spėja, kad kada nors tolimoj praeityje pro saulę galėjo praeiti kokia žvaigždė, kurios trauka atplėšė daug saulinės masės, kuri liko išbarstyta po erdvę, ir ilgainiui iš tų dalių susiformavo planetos.

— Aš, Maiki, netikiu, kad taip buvo.

— O aš, tėve, tikiu, kad galėjo taip būti. Juk ir tėvas žinai, kad jūroje kasdien pakyla vanduo. Bet kodėl jis pakyla? Todėl, kad mėnulio trauka jį pakelia. O jeigu nedidelis žemės palydovas turi tiek jėgos, kad gali jūrą pakelti, tai kodėl žvaigždė, prasiplėskdama su saule, nebūtų galėjusi jos masę ištraukti į erdvę?

— O kodėl žemė nieko nepritraukia?

— Kaip tai nepritraukia? Juk ir pats tėvas esi prie jos pritrauktas. Jeigu nebūtum pritrauktas, tai nulėktum kažin kur.

— O kur tu būtum?

— Nebūtų čia ir manęs, tėve, Nieko nebūtų — nei žmonių, nei namų, nei automobilių, nei bažnyčių, nei popiežiaus, nei Nixono — viskas būtų išbarstyta po erdvę. Subyrėtų ir išlakstytų net ir pati žemė. Bet dabar jau laiko krūvoje galinga traukos jėga, kurią mokslininkai vadina gravitacija.

— Žinai, Maiki, kad tu čia apsuksi man galvą. Aš jau baigiu savo amžių gyventi, o šitokių madrikulų

dar nebuvau girdėjęs.

— Kad ir kitą amžių gyventum, tėve, visko nesužinotum.

— Jes, Maiki, atsimenu, mano tėvas dažnai šitą teisybę pasakydavo: durnas gimė ir durnas nusprogsi.

— Nors visko sužinoti neįmanoma, tėve, vis dėlto žmogus turėtų žinoti nors žemės paviršių, kuriame jis gyvena. Turėtų žinoti, kad yra ir daugiau panašių planetų.

— Nu, tai kodėl tu man nepasakai, kas reikia žinoti. Vot, kad ir dabar, šneki šneki, o nepasakai, kada žemė buvo sutvėrta. Išvirozyk davilvyai, kad būtų aišku, kaip juodas ant balto.

— Sakiau, tėve, kad žemės amžius niekas tikrai nežino. Mokslui daugiau rūpi klausimas, kada atsirado žemėje pirmoji gyvybė. Bet ir čia apytikrų pėdsakų trūksta. Yra tik spėjama, kad prieš 3,000 milijonų metų žmogaus šioje planetoje dar nebuvo. Nebuvo ir tinkamų gyvenimui sąlygų, kitoks buvo klimatas ir kitaip atrodė žemės paviršius. Yra duomenų, kad Europos ir Amerikos žemynai buvo vienas kontinentas, Atlanto vandenyno dar nebuvo. Bet šitas sausžemis nuskendo, liko tik sala, dabar vadinama Grenlandija. Kur buvo sausuma, dabar talaskuoja Atlanto vandenynas. Ir yra duomenų, kad Australija ir Azija taip pat buvo ištisas žemynas, bet dėl nežinomų priežasčių jis nuslūgo ir buvo apsemtas jūros; šiandien matyti tik aukštesnės jo vietos, kaip Australija ir daugybė mažesnių salų. Kodėl žemės pluta tokia nepastovi, žmogus dar nesužinojo, tėve. Žinoma tik tiek, kad ji nepastovi. Čia jūros dugnas dumba gilyn, o čia kalnai kyla aukštyn. Pavyzdžiui, Everesto kalnas Azijoje, tarp Nepalo ir Tibeto, yra iškėlęs 29,140 pėdų aukščiau jūros lygio; tuo tarpu giliausias Pacifiko vandenyno dugnas ties Marianų salomis yra 36,198 pėdos žemiau jūros lygio.

— Aš tau pasakysiu, Maiki, kad per daug ant mūsų žemės vandens, vot kur bėda.

— Vanduo, tėve, nedidelė bėda. Be jo būtų didesnė bėda — negalėtume be jo gyventi. Ir niekas žemėje neaugtų be vandens. Todėl mokslininkai nuogastauja, kad jo gali pritrūkti: žemės paviršius gali išdžiūti, kaip jau išdžiūvo mėnulis ir baigia džiūti žemės brolis Marsas. Yra ženklų, tėve, kad ir žemė džiūsta. Turėtum pamatyti jos dykumas. Tai jau išdžiūvusios jos vietos. Didžiausia dykuma yra Afrikos Sachara, o Azijoje Gobi dykuma. Ji užima 300,000 keturkampių mylių plotą. Seniau čia gyveno žmonės, nes smėlio užnešti dar aptinkami buvę jų miestai ir kaimai. Aptinkama ir išnykusių priešistorinių gyvulių kaulų. Gobi išdžiūvo, ir jos gyvybė išnyko. Australija taipgi pusiau išdžiūvus. Yra klaidžių dymų ir Amerikoje. Jos žinomos kaip Mohavi dykuma, Mirties klonis. Dažytoji dykuma ir kitaip. Dažytojo dykumoj yra įsteigtas valstybinis parkas pavadintas Suakmenėjusių mišku (Petrified Forest). Prieš milijonus metų tas miš-

Lšeis knyga apie Lietuvos kooperaciją

Antrojo pasaulinio karo eigoje, kai daugelis lietuvių pateko į Vakarų Europos šalį, buvo patirta, kad apie Lietuvą, o ypač apie jos ekonominę ir gamybines padėtis, vakariečiai turi labai menką supratimą. Jų viešosiose ir mokslių institucijų bibliotekose apie Lietuvą užtiknamas tik vienas kitas siauros apimties leidinys. Informacinės medžiagos trūkumas buvo didelė kliūtis Lietuvai linkamai reprezentuoti. Taip pat Vakarų šalyse studijojąs jaunas, neturėdamas medžiagos, negalėjo plačiau panaudoti lietuviškojo gyvenimo temų savo studijų darbams. O po Pirmojo pasaulinio karo, atgavęs nepriklausomybę, lietuvis juk darė didelę kultūrinę ir ekonominę pažangą. Savo sumanumu, ištverme ir atkakliu darbu jis iškėlė savo kraštą į priešakines kultūrinio pasaulio eiles.

Sekant dabartinę Lietuvos žemės ūkio eigą, tenka daryti išvadą, kad lietuvis, steigdamas pienines, skerdyklas, linų apdirbimo punktus ir statydamas cukraus fabrikus, buvo pasukęs į teisingą žemės ūkio vystymosi kryptį. Ir dabartinė Lietuvos žemės ūkio politikos linkmė, individuali ūkio jau pavertusi kolektyvine, eina ta pačia kryptimi.

1932 m. buvo nuspręsta, kad Lietuvai reikalingi k-

kas tenai augo, bet nežinia kodėl šis žemės plotas įdubė, ir jį apsemė jūra. Dervingi medžiai, veikiami sūraus vandens, ilgainiui suakmenėjo. Bet žemės plutai besilankstant, ši vieta vėl išliko iš vandens, ir šiandien matom suakmenėjusį mišką. Jis užima 94.189 akrų plotą ir aptvertas tvora, kad turistai neišvežiotų tų liekanų suvenyrais. Žemės plutai besilankstant, suakmenėję medžiai susilaužė, sutrupėjo, tačiau sunkaus kaip titnagas ir didesnio gabalo žmogus nepakels.

— Ir tu sakai, kad tokia vieta yra Amerikoje?

— Taip, tėve, ji Amerikoje.

— Tai kodėl aš niekad apie ją negirdėjau?

— Jos niekas nereklamuoja, tėve, ir laikraščiai apie ją nieko nerašo. Amerikoje, tėve, yra daug idomybių, bet jos negarsinamos, nes tai ne biznio įstaigos ir neparduodamos prekės. Aš tenai buvau, suakmenėjusį mišką mačiau ir savo rankomis tą istorinę medžiagą čiupinėjau.

— Nu, tai pasakyk, kur tas miškas yra? Norėčiau ir aš jį pamatyti.

— Pėsčias nenuėisi, tėve, nes toli — Arizonos valstijoje.

— Žinai, aš pakalbėsiu savo frentą Zacirką, kad jis parduotų savo saliną, nu-pirktų gerą automobilį ir lažuotume Amerikos idomybių pažūrėti. Nu, tai rauda-vei ir einu. Ale kitąsyk tu turėsi man papasakoti dar apie Marsą. O dabar gndbai,

turi cukraus fabrikai. Iki 1940 metų buvo pastatyti ir statymas Kėdainiuose buvo įrengti tik trys. Ketvirtąjį numatytas vėlesniais metais. Tačiau turime žinių, kad nepriklausomosios Lietuvos suplanuotasis cukraus fabrikas Kėdainiuose jau baigiamas sumontuoti ir šiemet pradės darbą. Panašūs dalykai vyksta ir kitose ūkio šakose.

Norėdami sutelkti ko daugiau žinių apie nepriklausomosios Lietuvos žemės ūkio ir kooperatyvų jame atliktąjį vaidmenį, buvę Pienocentro bendradarbiai ryžtasi išleisti informacinį leidinį „Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940 m.“

Leidinyje bus suregistruoti tuo laikotarpiu pasiekieji žemės ūkio laimėjimai, o kartu pagerbtas ir Lietuvos ūkininkas, kuris ne tik per ilgus šimtmečius yra išsaugojęs lietuvių kalbą, dainą, papročius ir savitą charakterį, bet ir tokią milžinišką ūkinę pažangą padarė, kai tik pasikeitė sąlygos.

Leidinyje ruošiamas Pienocentro darbuotojų pastangomis ir lėšomis.

Kadangi šios knygos išleidimas yra brangus ir neįdomingas, todėl kviečiame visuomenę tą užsimojimą paremti. Aukais ir knygai užsakymus (kaina \$10) prasių siųsti šiuo adresu:

J. Glemža, 7262 Hirsau, Concertrain 33, 33 W. Germany, Bankkonto Nr. 589, 0428, Staedt. Girokasse Stuttgart.

Pagrindinę knygos paruošimo darbų našą yra pasiėmęs leidinio iniciatorius, buvęs Pietocentro valdybos pirmininkas ir vyriausias direktorius Jonas Glemža.

Spausdins Nidos leidykla Londone, Anglijoje. Visa knygos medžiaga jau Londone.

Visi rėmėjai nemokamai gaus sutartą knygos egzempliorių skaičių, o pagedaujant ir trumpos biografijos bus išspausdintos pačiame leidinyje.

Knyga leidžiama lietuvių kalba. Tačiau atskirai bus paruoštos anglų ir vokiečių kalbomis plačios pagrindinių žinių ir statistinių žinių santraukos, kurios kartu su knyga bus paskleistos viešosiose ir mokslo įstaigų bibliotekose.

Leidėjai reiškia didžią padėką straipsnių autoriams už jų nemokamai atliktąjį dabartinę sąlygom sunkų darbą. Taip pat dėkojame leidiniui suteikusiems medžiagos, leidusiems pasinaudoti jų bibliotekomis ir pasidaryti knygų fotokopijų Bibliothek des Instituts fuer Weltwirtschaft — Kiel, dr. A. Geručiai (Bern), V. Zdanavičius (London), JAV gen. kons. A. Simučiai, A. Šalčiai, J. Vilkaičiai, V. Žukauskai ir kitiems mus nuosirdžiai remusiems.

Knygos leidėjai

KANADOS NAUJIENOS

IS ANKSTO RUOSKIMES DALYVAUTI

LIETUVIŲ DIENOJE

Septynioliktoji Kanados Lietuvių diena bus spalio 9-10 dienomis St. Catharines mieste. Ji bus reikšmingesnė už kitas, nes tuo pačiu metu bus ir Jaunimo kongresas.

Lietuvių dienos meninę programą atliks jaunimas. Dalyvaus šie sambūriai: Toronto choras "Birbynė" ir muzikinis ansamblis (vadovė Dalia Viskuntienė), Hamiltono mergaičių choras "Aidas" (vadovas V. Verikaitis), Toronto Stepo Kairio skautų kanklių ir skudelių ansamblis, Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras" (vadovai Rita ir Juozas Karasiejai), Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" (vadovė Genovaitė Breichmanienė), Londono šokių grupė (vadovai Dana ir Miras Chaimauskai) ir Niagaros tautinių šokių grupė "Nemunas" (vadovai S. Zubrickienė ir J. Bieliūnas).

Sventės metu ir dar po jos miesto muziejuje bus menų paroda. Muziejų lanko daug žmonių, todėl ją galės pamatyti ne tik Lietuvių dienos dalyviai, bet ir kiti.

Istorinės - tautinės parodos organizavimu rūpinasi Tėv. Juvenalis Liauba, Stasė Zubrickienė, Stasys Janušonis ir Steponas Šetkus; programa — muzikas Aleksas Paulionis ir Petras Bal-

sas; jaunimo reikalais — Danguolė Vilbikaitytė ir J. Paukštys; informacija — A. Šukys, St. Šetkus ir J. Šarapnickas; gerimų bufetu — P. Dauginas; valgių bufetu — Pr. Meškauskas; menininkų vaišinimu — J. Dreineris; nakvynėmis — V. Žemaitienė (5 Bishops Rd., St. Catharines, Ont., tel. 935-9060).

Iš anksto užsakydami nakvynę, palengvinsite komiteto darbą.

Visi ruoskimės iš anksto dalyvauti Lietuvių dienoje spalio 9-10 dienomis.

Informacijos komisija

NUBAUDĖ KENNEDŽIO SŪNŲ

Barnstable (Cape Cod) teisėjas Murphy nubaudė \$50 žuvusio senatoriaus Roberto Kennedžio sūnų Robertą, 17 m. amžiaus, už tai, kad jis pasipriešino judėjimui tvarkanciam policininkui ir spiovė jam į veidą, kai šis padarė pastabą.

I teismą Robertas atėjo vienas. Jis dėvėjo nublukušius mėlynus marškinius ir darbinės kelnės, avėjo sandalus, o plaukai buvo nutįsę iki pečių.

Prieš metus tas milijonieriaus vaikėzas jau buvo susidūręs su policija ir teismu dėl pas jį rastų narkotikų.

JAU IŠSPAUSDINTAS

"KELEIVIO" 1972 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina tik \$1.50

"Keleivio" kalendorius visuomet buvo tikra enciklopedija — visokių gražių, įdomių ir naudingų skaitinių šaltinis. Toks bus ir 1972 metų kalendorius. Nesivėlinkite jį užsisakyti. Pinigus siųskite šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šitą 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijas, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

KELEIVIO
prenumerata-gera
dovana

MOTERŲ SKYRIUS

JUOZAS TININIS

Nuskandintas žiedas

Andrius pasiliko krante vienas. Stasė nuėjo į krūmus vykdyti įsakymo. Netrukus jai pavyko surinkti didelį glėbį žagarų, kuriuos ji atnešė ant kalniuko ir padėjo ant žemės. Tuo tarpu atėjo ir Andrius. Stasė nusijuokė:

— Mano darbas veltui. Juk tu nerūkantis ir neturi degtukų.

— Apie tai nebuvau pagalvojęs. Ak, kokia nelaimė! Vargšė mano Akvilė! Ką ji pasakys, nesulaukusi manęs rytoj dešimtą valandą?

— Gal likimas nori, kad jos nevėstum.

— Aš spiaunu į likimą!

— Nespiauk! Likimas dažnai žmogų išgelbsti iš gresiančios nelaimės.

— Jei taip, tai tegu jis mus išgelbsti iš šios salos.

Pradėjo temti. Abu jie dabar susėdo ant žagarų krūvelės ir valandėlę tylėjo. Iš visų horizonto pusų kilo juoda naktis. Nedrąsiai ėmė rodytis ir žvaigždės. Iš krūmų sklido alyvų kvapas.

— Andriau, papasakok ką nors gražaus. Ne taip bus nuobodu laukti ryto.

— Velnias man tave šiandien atneš! Negalėjai ateiti kelias dienas anksčiau, jeigu jau taip norėjai atsisveikinti!

Stasė Vaškelytė nieko neatsakė. Ji dabar galvojo apie išgyventus su Andriumi nuostabios draugystės laikus ir džiaugėsi, kad Pranas Keršis taip gerai atliko savo darbą, kuriam ji buvo šį vakarą pasitelkusi.

Apie vidurnaktį Andrius užmigo ant žagarų krūvos. Stasė išsiėmė iš rankinuko sumuštinį ir pamažu jį suvalgė. Paskui ir ji pati atsidavė miego palaimai.

Anksti rytą Andrius pabudo apstingusiais sąnariais ir pažvelgė į bažnytkaimį, skendantį miglose už ežero. Tačiau ten nebuvo matyti nė gyvos dvasios. Netrukus ir Stasė Vaškelytė pramerkė akis:

— Ar dar neatplaukė?

— Kas? Ar Keršis?

— Nesvarbu kas.

— Aš tam Keršiui atsiliegiu taip, kad jis atsimins visą gyvenimą. Tai kad užtaisė velnias!

Andrius pakilo, nusileido nuo kalniuko ir ėmė vaikščioti salos pakraščiais, vis žvalgydamasis į ežerą. Joks laivelis iš niekur nepasirodė.

Pagaliau atėjo dešimtą valandą. Andrius dabar vaizdavosi nuotaką, baltais vestuviniiais drabužiais apsirengusią ir alpančią, kad jis nepasirodė laiku jos tėvų namuose. Ak, kad tik greičiau ateitų išsigelbėjimas! Gal je Akvilė dar atleis, kai jis pasiaiškins, kas atsitiko.

Prisiartinio vidurdienis, o išgelbėjimo vis dar nebuvo. Bažnytkaimį suskambo varpas, tarsi pranešdamas, kad žmogus mirė.

Andrius sugrįžo į kalniuką.

— Stasė, kaip tu gali taip ilgai išbūti nevalgiusi? A mirštu badu.

— Retkarčiais papasninkauti sveika. Tai atgaila u nuodėmės, tai šioks toks atsietisimas už Dievo malonę.

— Aš nedarau nuodėmių.

— Taip nesakyk. Ar pamesti mergaitę, su kuria tie metų išdraugavai, irgi nenuodėmė?

— Tau viskas tik nuodėmė, nuodėmė. Jei taip būtų nebegalėčiau nė merginos pabučiuoti.

Ir vėl sutemo naujas vakaras. Ant salos pamažu nusileido kvapi gegužės mėnesio naktis. O Andrius Skirgaudas siuto, keikėsi, murmėjo, kol nejučiomis užmigo. Stasė dabar sudorėjo paskutinį sumuštinį.

Išaušus ji metė žvilgsnį į ežerą, norėdama patikrinti ar jos planas tiksliai vykdomas. Taip, salos pakraštį jau stovėjo tuščias laivelis. Tačiau ji dar nežadino miegančio Andriaus. Jis pabudo tik apie aštuntą valandą, ir jo miguistas žvilgsnis tuojau užtiko laivelį. Nudžiugęs staig jis pašoko:

— Skubėkim, Stasė, kad kas nors vėl jo nepagrobty.

— Nėra reikalo skubėti: nueisime ir pamažu.

Andrius pirmas atsidūrė prie laivelio. Stasė atsek iš paskos, neroddydama jokio džiaugsmo dėl laivelio atsiradimo.

— Vis dėlto sąžiningas tas Keršis. Jis atplukdė tą patį mano laivelį. Tik kur jis dabar yra? Nejaugi sugrįžo bažnytkaimį? Aš atsiliegiu tam žmogui, pridariusiam tiek nemalonumų. O gal jis dar sėdasi saloje?

— Mes atsiliegiu, jeigu jį paliksime saloje. O da-

Hong Konge (Azijoje) neseniai siautė tokia audra, kurios iki šiol ten niekas neatsimena. Paveiksle matome, kaip audros metu atrodė miesto gatvė. Vairuotojas, palikęs automobilį, bėrėda paplūdiusia gatve, ieškodamas saugesnės vietos.

bar tik plaukime atgal. Juk ką tu gali žinoti, gal sužadėtinė tavęs dar tebelaikia?

— Nesityciok, Stasė! Turėtum man užuojautą reikšti tokioje nelaimėje, o ne juoktis iš manęs.

Andrius Skirgaudas, įdėdamas laivelį, retkarčiais atsisukdavo į salos pusę. Jis tikėjosi išvysti ten žmogų, šaukiantį nepalikti saloje. Tačiau Pranas Keršis jau seniai buvo sugijęs į bažnytkaimį. Anksti rytą jis nuėjo pas nuotakos tėvus ir tarė:

— Ar norite žinoti, su kokia mergina Andrius Skirgaudas praleido naktį?

— Tai su kokia, sakyk! — ėmė šaukti vestuvių svečiai nuotakos namuose.

— Tuojau pat susirinkite ant ežero kranto bažnytkaimio gale ir ją išvysite patys.

Ši žinia greit pasklido visame bažnytkaimyje. Nuo paryto minia jau apgulė ežero krantą.

— Stasė, žiūrėk, kas ten darosi! Pilnas krantas žmonių, — nustebė Andrius, jau gerokai atsitolinęs nuo salos.

— Aš manau, kad tai bus iškilmingas mūsų sutikimas. Netrukus nuo kranto atsistūmė dvi valtelės ir ėmė rintis link atplaukiančio Andriaus laivelio.

— Atvykome sutikti! — pasigirdo balsai iš valtelės, kurios greit išsiriškavo abipus laivelio ir taip jį lydėjo kranto link.

— O ko tie žmonės susirinko? — neįskentė Andrius.

— Pasidžiaugti, kad paklydusios avys atsirado.

Krantas jau buvo visai arti, kai iš minios pasigirdo vyriški ir moteriški balsai:

— Paleistuvai, kur tavo sąžinė? Ar padoru taip apgauti nuotaką? Kaip tu drįsai ją palikti ir prieš pat junguvių dieną susidėti su kita!

Andrius Skirgaudas bandė sukli laivelį į šoną, kad regirdėtų priekaištų minios išmetinėjimų, bet palyčiai sutrukdė. Tada jis prisigrįžo per kelis metrus nuo kranto, bet bijojo išlipti, kad įsiutusi minia jo nesudrasytų.

Tuo tarpu iš minios išnirė žmogus ir liepė visiems nutilti. Tai buvo tas pats Keršis. Andriaus varžovas. Minia, jo įsakymu, prasiskyrė, ir ant kranto prieš laivelį pasirodė apviltoji nuotaka. Ji nusimovė nuo piršto sužadėtuvių žiedą ir metė Andriui į veidą.

— Atsimink savo žiedpalaikį, nenaudėli! Aš nebenuo nieko apie tave girdėti!

— Akvilė, palauk, aš noriu pasiaiškinti!

— Viskas aišku! — atsakė Akvilė ir apsisukusi nuėjo savo namų link.

Žiedas pataikė į laivelio briauną ir atsokęs nuskendė ežere. Minia išsiskirstė. Andrius su Stase nebekliudomai slipo į krantą.

— Prakeikimas! Sugulvok man taip išjuokti žmogų! — sumurmėjo Andrius ir nuskubėjo su Stase į bažnytkaimio smulkę numalšinti alkio.

Andrius Skirgaudas, nebegalėdamas pakęsti pajukos, išsikėlė iš bažnytkaimio į kitą parapiją. Drauge su juo išvyko ir Stasė Vaškelytė. O Akvilė Prismanaitė iškėjo už Prano Keršio.

(Pabaiga)

Barščiai

(Tėsinys)

Šaltibarščiai su burokėlių lapais ar rūgštyne

Svogūnų laiskus ir krapus smulkiai supiaustyti ir sumalti su druska. Burokėlių lapus ar rūgštynę išvirti, išpilti į kiaurasamtį. Kai atšals, supiaustyti 1 kietai virtą kiaušinį supiaustyti gabaliukais, įdėti susmulkintą agurką, truputį druskos, cukraus, užpilti 1 litru atšaldyto vandens ar suplaktu kefyru, užbaltinti 2 šaukštais grietinės. Valgyti su bulvėmis, užpiltomis lydytu sviestu.

Šaltibarščiai su burokėliais

3 bulves išvirti su lupenomis, dar karštas nuplauti. Kai atšals, supiaustyti kvadratiniais. 1 agurką sutrinti stambia trintuve, 1 šaukštą virtų pupelių ar žalių konservuotų žirnelių, svogūno galvutę smulkiai supiaustyti ir sumalti su druska, įdėti 2 šaukštus paraugintų burokėlių. Visą užpilti 1 litru burokėlių rūgšties, užbaltinti 2 šaukštais grietinės. Įdėti susmulkintų petražolių lapelių ir krapų.

Šaltibarščiai su varške

2 šaukštus paruoštų burokėlių, 100 g. varškės, smulkiai supiaustyti svogūnų laiskus ir krapų užpilti puse litro burokėlių rūgšties ir puse litro virinto šalto vandens, užbaltinti 1 stikline grietinės, įdėti truputį cukraus, druskos, valgyti su virtomis bulvėmis.

Šaltibarščiai su ryžiais

2 šaukštus virtų ryžių, 2 galvutes svogūnų smulkiai supiaustyti ir pakepinti aliejuje, atšaldyti, įdėti 2 šaukštus pomidorų sunkos ar 1 šaukštą tyrės, truputį cukraus ir druskos. Visą sumaišyti ir užpilti puse litro išplakto kefyro ar pasukų ir puse litro duoninės giros ar virinto šalto vandens. 2 minkštai išvirtus kiaušinius išplakti su 3 šaukštais grietinės ir užbaltinti šaltibarščius. Valgyti su duona.

Šaltibarščiai su žuvimi

200 g. rūkytos menkės ar kitos žuvies nuvalyti, išimti ausis ir sumalti ar smulkiai sukapti. Agurkus ar ridikėlius supiaustyti šiaudeliais, salotų ar špinatų lapus sudraskyti smulkiai. Visą užpilti 1 litru duoninės giros, įdėti druskos, maltų pipirų. Valgyti su bulvėmis.

Šaltibarščiai iš mėsos sultinio

Iš jautienos ar kiaulienos mėsos išvirti 1 litrą sultinio, kartu virti 1 morką, 2 svogūnų galvutes, 1 petražolės šaknį ir kitų daržovių. Kai sultinys išvirs, atšaldyti, numalti riebalus (riebalus su naudoti apkepant virtas su lupenomis ir nuluptas bulves). Burokėlių lapus ir kotus nupluti, supiaustyti ir išvirti. Išpilti į kiaurasamtį, nuvarvinti vandenį, atšaldyti. Dalį mėsos nurinkti nuo kaulų ir supiaustyti mažais gabaliukais, agurką sutrinti stambia trintuve. Svogūnus, morkas ir kitas daržoves, kurios virė sultinyje, pertrinti per kiaurasamtį. Visą sudėti į sultinį, užbaltinti 1 minkštai virti kiaušiniu ir 2 šaukštais grietinės ar suplaktu kefyru. Įdėti susmulkintų krapų. Valgyti su pakepintomis bulvėmis.

Tokius pat barščius galima gaminti iš žuvies ar daržovių sultinio.

ROMANAI

Anatolijus Kairys, ISTI-KIMOJI ŽOLĖ, 254 psl. romanas, kaina \$5.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, — RuGSEJO SEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Jurgis Gliuda, LIEP-NOS IR APMAUDO AŠO-CIAI, premijuotas romanas 304 psl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, VIENIŠI PA SAULIAI, romanas, 265 psl kaina \$3.50.

Jurgis Gliuda, DELFIN-ZENKLE, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50 **Albinas Baranauskas**

KARKLUPENUOSE, premijuotas romanas, 224 psl kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, PAVA-SARIO LIETUS, 261 psl kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Vincas Ramonas, MIC-LOTAS RYTAS, 166 psl. Kaina \$2.50. Gaunama K leivio administracijoje.

Vytautas Volertas, SA-MOKSLAS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.50 **Andrius Valuckas, NE-MUNO SŪNŪS**, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukili-

mo 1935 m., I tomas, 280 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NE-MUNO SŪNŪS, II tomas 428 psl., kaina \$4.00.

Sally Salminen, KATRY-NA, romanas, laimėjęs Švedijos literatūros premiją, 291 psl., kaina \$5.00.

Lea Tarulis, VILNIAUS RŪBAS, 495 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Aloyzas Baronas, LIEP-TAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl. kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kaina \$4.50.

Kazys Alėnas, UPE Į RYTUS, UPE Į ŠIAURĘ, romanas I dalis. 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Juozas Svaistas: ZIOB-RIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sida-ravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS.

Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūriniai. Puošaus leidinys, 592 psl., kaina \$10.00.

Broliai balti aitvarai. Henriko Nagio eferasčiai. Prano Gailiaus iliustruoti 72 didelio formato puslapiai puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Tau, sesute. Prano Lemberto gyvenimas, kūryba prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kaina minkštais viršeliais \$3, kietais — \$4.

Nemarioji žemė. Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tirosius. 176 psl., kaina \$5.00.

RULENS SAPNAI. Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

Poilsis ant laiptų. Vytauto Karoso eilėraščiai, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

Ką tik gavome:

Ištikimoji žolė, romanas, parašė Anatolijus Kairys, 254 psl., minkštais viršeliais kaina \$5.00.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 177 psl., minkštais viršeliais kaina \$4.00.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

Nuskandintas žiedas, 15 novelių, parašė Juozas Tiniš, 200 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.00, kietais — 3.50.

Amerikos lietuvių istorija, redagavo dr. A. Kučas, 639 psl., kaina \$10.00.

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimai, du tomai. I tomas 268 psl., II t. — 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Geroji vasara, romanas, parašė Česlovas Grincevičius, 261 psl., kaina \$5.00.

Pragaro vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kaina \$5.00.

Už laisvą lietuvių, parašė kun. M. Valadka, 409 psl., kaina \$5.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruoga, 130 psl., kaina \$4.00.

10 knygų už \$2

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistinės istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Žemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Zalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Bliumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paroduodamos už \$2.

GERA PROGA

Zymiai papiginta kaina galite įsigyti idomius prel. J. K. Končiaus atsiminimus iš Balso veiklos. Knyga tinka ir dovanoms, gražiai išleista, daug paveikslų, 404 psl., kietais viršeliais kaina \$4 (buvo \$6), minkštais \$3 (buvo \$5).

JURGIS JAŠINSKAS

Ar dar esame gyvi?

Šitame pasisakyme esą kaltinamojo pobūdžio išsireiškimai netaikomi nė vienam lietuviui asmeniškai, nes kalti esame: ir aš, ir tu, ir jis-jė, tai yra — mes visi...

PIRMOJI PAVASARINĖ PERKŪNIJA

Kam teko gyventi Lietuvoje, tas gerai atsimena, kurie to nežino, — nedvejodami gali patikėti viską pūkiai žinanties liudininkams, jog kiekvienais metais Lietuvoje tikrasis pavasaris ir pavasarinė darbuotė beveik prasidėdavo po pirmosios perkūnijos, lydimos skausaus ir gaivinčio lietaus. Tai būdavo žiemos varžtų neveiklos ir tingaus snaudulio sugriovimas: "Kelkite ir imkitės pavasarinės darbuotės, kad vasaros vešėt našus!". Toks neatšaukiamas veiklos įpareigojimas būdavo pateikiamas kiekvienam: ir žydintiems jaunuoliams ir darbingumo kupiniems subrendėliams, ir gerą gyvenimą patirtį turintiems vyresniosios generacijos narilams.

O šitame krašte įvyko atvirkščiai: pavasarinė perkūnija, šaukianti darban, mus ištiko ne pavasarį, bet vėlyvą rudenį, net į žiemą įžengusi: 1970 metų lapkričio mėnesio 23 dieną.

Tos dienos naktinėmis valandomis iš amerikiečių laivo Vigilant, esančio Amerikos artimoje pakrantėje, sklido lietuvių Simo Kudirkos šauksmas "GELBEKITE!".

Tas pagalbos šauksmas, tarytum pirmosios pavasarinės perkūnijos dundėjimas, nuskriejo ne tik per plačiąją Ameriką, bet garsiai įaidėjo į viso pasaulio žmoniškumą dar neapkerpėjusias ausis.

O ką mes, į kuriuos tas mūsų kankinamo brolio beviltiškas pagalbos šauksmas buvo tiesioginiai kreipiamas.

Dabar mums nėra gėdos: mes tą šauksmą išgirdome dešimteriopai garsiau ir plačiau. Jis, kaip žaibo strėlė skėlė ne tik į ausis, bet smarkiausiai į mūsų širdis, įžiebė damas darbo ir žygio ryžtą.

Ir buvo dirbta, ir buvo veikta visų kartu, kaip retai kada!

Amerikos didžioji spauda, gausios radijo ir televizijos stotys plačiai ir ilgai bylojo apie tą kriminalinį įvykį Amerikai gėdingą įvykį, nes jos pakrantėje ir tos pakrantės apsaugai dirbantieji amerikiečiai tam kriminalui talino ir leido jam įvykti.

Ir mes, lietuviai, išėjome plačią žingsniu į viešumą. Išėjome ne tuščiam paradui, ne menkavertėms demonstracijoms ir piketavimams: išėjome žmoniškumo vardu žmogaus teisių ginti, kurios taip brutaliai buvo sumindžiotos, išėjome su konkrečiais pasiūlymais ir konkrečiais reikalavimais:

a) pirmosiose (1970.XI.28) ir antrosiose (1970.XII.5.) demonstracijose Bostone prašėme ir reikalavome Amerikos prezidentą Richardą M. Nixon'ą (panašius reikalavimus viešose ir gausiose demonstracijose pateikė ir daugybės kitų Amerikos vietovių lietuviai ir jiems pritariančios kitų tautybių grupės, bet Bostonas buvo pirmųjų ir aktyviausiųjų eilėse) išleisti potvarkį, garantuojantį lietuviui jūrininkui azilio teisę, ir, jeigu jis tebėra gyvas — rusų komunistų neužmuštas — reikalauti, kad sovietai jį grąžintų į JAV;

b) prašėme Amerikos prezidentą įsakyti praveisti nuodugną ano įvykio tardymą ir reikalavome, kad viceadmiralas Ellis, davęs įsakymą laisvės siekusį lietuvių jūreivį grąžinti rusams, būtų pašalintas iš pareigų ir kartu su kitais tame kriminalinė kaltais patrauktas teisman;

c) prašėme JAV senatą ir kongresą vadovus pasirūpinti, kad būtų paruoštas ir išleistas aiškus įstatymas, garantuojantis politiniams bėgliams azilio teises Amerikoje.

Beveik visi tie reikalavimai ir prašymai Amerikos vyriausybės buvo išgirsti ir įvykdyti. Tik vienintelis rusų okupuoto krašto asmuo — lietuvis Simas Kudirka — buvo paliktas okupanto "malonei".

Amerika, leidusi ir talkinusi tam kriminalo įvykdyti, neberado būdų ir priemonių išduotąjį susigrąžinti, nors ir kreipėsi į rusus, prašydama jų malonės išduotąjį sugrąžinti. Rusai iš tokio amerikiečių vyriausybės naivumo tik pasityčiojo...

Ir Simo Kudirkos byla, kaip atvira ir skaudi žaizda, liko neužgydyta, liko šaukianti pasauliui, o ypatingai Amerikai, imtis priemonių jai, o, svarbiausia, ir Lietuvos okupacijos bylą spręsti ir baigti lietuvių tautos laisvės grąžinimu.

(Bus daugiau)

Ką kiti rašo

(Atkelta iš 2-tro pusl.)

manizuotas kraštas — išvystyti į galingą Vokietijos pasienio kraštą. Kultūrinės prielaidos tam visur matomos ir į teise ir į vėlesnį apsigyvenimą Vokietijos Reichas galės patikrinti kiekvienam, kas šiame kare bus pasižymėjęs, o taip pat palikuonims žuvusiųjų kare, taip kad ir Baltikumo kovojams, kurie savo laiką nebuvo pristigę ryžto toliau kovoti beviltiškumo metu ir Baltikumą anuomet nuo bolševizmo išgelbėjo.

Pagaliam, apgyvendinti problemos išsprendimas — era Pabaltijo, bet Didžiojo Vokietijos reikalas, ir a prasme jis turi būti sprendžiamas.

"Reichskomisarai turi — lauge su kitais reichskomisarais — imtis statymo van lens susisiekimo kelio tarp uodųjų ir Baltijos jūrų, tai yra pradėti statymą Dauguvos-Dniepro kanalo. Situacija bus pabaigta didžiojo europinio ūkio išsivystymo etapus, kuris patikrintų mūsų prekių cirkuliavimą ir jį padarytų nepriklausomą nuo bet kokios užjūrio blokadės.

"Taip Baltikumo Reichskomisarai teks išspręsti dilemą: ūkines ir ypač tautiškas politines problemas".

Tai šitaip pagal von Rosenbergą planą Hitleris rengėsi "sutvarkyti" Lietuvą ir jos kaimynus. Visa tai numatyta ir apskaičiuota vosišku tikslumu, tautų likimas ir jų kilnojimas sprendžiamas kaip kokio gyvulių ūkio problema, turint galvoti tik savininko naudą. Galima neabejoti, kad Hitlerio aiškinimo atveju Pabaltijyje būtų buvę prieštaringa ir pataikiai apskaičiuoto pajėgumo krematoriumų, vokiečiams nepalankiam elementui naikinti greitesniu ir pigesniu būdu.

Mūsų laimei, Hitleriui nepasisekė, bet, tokiai pat mūsų laimei, laimėjo karą jo buvęs talkininkas ir vėliau priešas Stalinas, kuris jau pagal savo metodą vykdė tą Hitlerio planą Didžiojo Rusų Reicho naudai. Jo įpėdiniai tą pat daro, nors tą Pabaltijo tautų naikinimo procesą tęsia ir kiek lėčiau, nei

buvo Hitlerio numatyta. Bet galutinis tikslas abiejų okupantų yra tas pats — visų kitų tautų mirtis nugalėtojų naudai.

BROCKTON, MASS.

Iš LB apylinkės veiklos

Atostogų sezonas užklupo taip staigiai, kad nespėjome nė spaudoje visko pasakoti. Dabar, visiems pailsėjus, nors ir pavėluotai, čia bandysiu Brocktono ir apylinkės lietuvių painformuoti.

Pavasarinė LB apylinkės valdybos veikla buvo baigta Tragiškųjų birželio įvykių minėjimu, kuris susidėjo iš pamaldų bažnyčioje, akademinės dalies ir pranešimų anglų kalba per abi radijo stotis.

Pamaldos už nukankintus tautiečius ir partizanus buvo užsakytos iš anksto, dauguma organizacijų dalyvavo su vėliavomis, bet žmonės labai nusivylė, kad naujas klebonas nerado reikalo lietuvių parapijoje tokia svarbia proga laikyti mišių lietuviškai, tik tai pragai pritaikytą pamokslą pasakė abiem kalbom.

Akademinėje dalyje išsamią kalbą, gal kiek ilgoką, pasakė J. Vizbaras iš Bostono. Menire dalį atliko komp. J. Gaidelio vadovaujamas Šv. Kazimiero parapijos choras, šeštadieninės mokyklos mokiniai, paruošti E. Ribokienės, Baškauskaitės pasakė eilėraštį.

Minėjimas baigtas bendromis vaišėmis.

Abi Brocktono radijo stotys transliavo tą progą po 25 minutes specialiai paruoštą anglų kalba programą, pavairintą lietuviškais dainomis.

Padėką priklauso Šv. Kazimiero parapijos chorui, komp. J. Gaideliui, prelegentui J. Vizbarui, B. Burbai už Genocido parodos surengimą ir skelbimus, A. Baškauskienei už puikias gėles, E. Ribokienei už programėlės paruošimą, Br. Mežienei ir jos kadrui už vaišių parengimą, P. Viščiūniui ir R. Ausiejūtei už pagalbą sudarant radijo programai juostas, valdybos nariams už talką salėje ir, svarbiausia, Brocktono ir apylinkių lietuviams, nors ir nepergausiai į minėjimą atsilankiusiems ir savo aukomis parėmusiems.

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

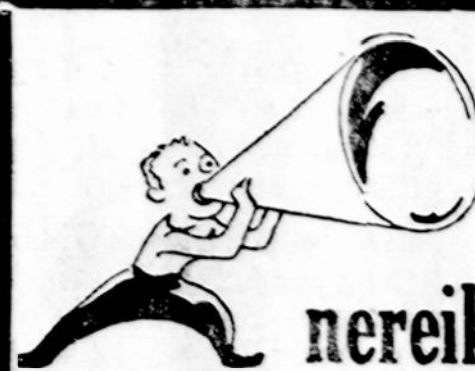
Kam reikalinga Mintis (vedamasis)... J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išsivijimo dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskis: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kipsą Bielinį prisiminus; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratiniis sąjūdis ir jo programa; Pasaulio pasidairius (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Saprai; V. Žilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1971

Alyva kūrenamos
šilto oro krosnys
Rytidienos įrengimas

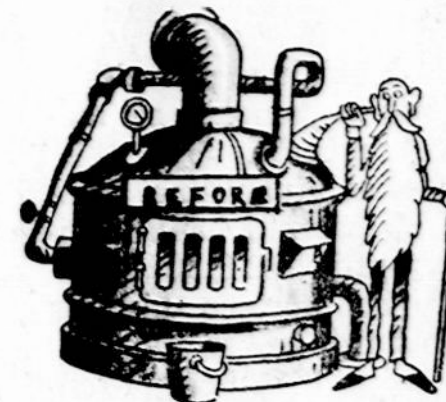

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūsy su vamzdžiais..
10 metų garantija.

\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.

Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass. 02169
Alyvos burnerio aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną
Skambinti telefonu: 436-1204

FUEL CHIEF
Oil Heating Equipment

LIETUVOS ZEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sieninis).

Lietuviai ir žemaičiai, ar galvijai esame? Argi tėviškos kalbos niekad nebmokėsime?

D. Poška

SAVAITRAŠTIS Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų liškų skyrių, kuriame laukia abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIJONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS ieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse milono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiui.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALŲ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims. rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokeskis \$2.00 į metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės: kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

RADIOJO PRO RAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijo šios stoties WLYN, 1360 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc., veikla sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. die ną. Perduodama: Vėliausi, pasaulinių žinių santrauka; r komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreipkitės Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.
ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

Vietinės žinios

Bostono lituanistinė m-kla mokslo metus pradeda rugsėjo 11 d.

Bostono lituanistinė mokykla naujuosius mokslo metus pradeda kitą sešadienį, rugsėjo 11 d. Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklos patalpose.

Pirmąją dieną 9 val. ryto bus mokinių pamaldos, o po jų — mokinių registracija ir pirmosios pamokos bei mokytojų posėdis.

Siemiet lituanistinė mokykla paremti banketas įvyks spalio 9 d. 6:30 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje. 1972 m. sausio 2 d. ten pat rengiama ir Kalėdų Eglutė.

Padidėjo I. ir B. Veitų šeima Irena ir inž. Brutenis Veitai neseniai susilaukė sūjaunos ir lietuviškos šeimos prieauglio — naujagimio Algirdo - Tomo.

Sveikiname mažąjį mūsų visuomenės narį, laimingus tėvus ir senelius.

Choras pradeda repeticijas

Vienintelis Bostono lietuvių choras dabar yra Šv. Petro lietuvių parapijos choras, kuriam vadovauja kompozitorius Jeronimas Kacinskas.

Antradienį rugsėjo 14 d. 7:30 val. vak. Septintosios gatvės parapijoje choras pradeda repeticijų sezoną. Bus pradėti uoliai ruošti lapkričio 28 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje įvyksiančiam tradiciniam choro koncertui.

Šį kartą koncerto programoje, be choro, dalyvaus dar solistas Benediktas Povilavičius ir rašytojas Antanas Gustaitis, kuris skaitys savo satyrinius ir humoristinius eilėraščius.

Daug bedarbių

Bostone bedarbių skaičius pakilo iki 8,1%, o Lawrence - Haverhill net iki 12%.

Stasė ir dr. Jurgis Gimbutai išskrenda Europon

Šią savaitę dr. Jurgis Gimbutas su žmona išskrenda keturių savaitių atostogų į Europą. Jie vyks į Vokietiją aplankyti Stasės Gimbutienės sūnaus JAV armijos majoro Romo Leimono, o iš ten dar keliaus į Švediją, Norvegiją, Daniją ir kt.

Siuose Europos šiaurės kraštuose dr. J. Gimbutas nori aplankyti įžymiusius etnografinius muziejus, susitikti su šios srities specialistais ir turi kitų mokslinių interesų.

Linkime laimingos kelionės ir laimingo grįžimo!

Juzės Katiliūtės meno paroda

Kultūriniai subvakarijai savo dviliktą sezoną pradės rugsėjo 18 d. 7:30 val. val. A.L. Tautinės S-gos namų salėje So. Bostone. Pirmojo subvakario programoje — šveicarijot gyvenančios dailininkės Juzės Katiliūtės kūrinių paroda.

Apie tai plačiau — kitos savaitės spaudoje.

Ir čia sukčiaujama

Išėjo viešumon, kad iš selmelo lėšų per paskutiniuosius metus įvairiems restoranams už pietus seimelio nariams sumokėta \$7.000.

Paaiškėjo dar ir kitas dalykas: sąskaiton įrašyti ir tokie nariai, kurie tų pietų visiškai nevalgė. Vienas pagal sąskaitą valges pietus tą dieną, kada jis buvęs Portugalijoje.

Kai šitos sukybės kažkaip iškilo viešumon, sukrusta ieškoti kaltininkų.

Taigi net seimely nėra sąžiningumo. Ir ten švaistomos mokesčių mokėtojų sudėtos lėšos, o mokesčiai vis didinami.

Pakels mokesį

Bostono nekilnojamojo turto įvertinimo komisionierius Anzalone pareiškė, kad 1971 m. nekilnojamojo turto mokesį gal teks pakelti \$25-\$38 tūkstančiui turto vertės, ir tada tektų mokėti po \$181-\$194 už kiekvieną tūkstantį.

Turėsime 6 kandidatus

Rugsėjo 14 d. rinkimuose bus 6 kandidatai į Bostono

majorus: John Pavers (komunistas-trockistas), John Saltonstall, Louise Hicks, Joseph Timilty, Kevin White ir Thomas Atkins.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugsėjo 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 3 aukšto auditorijoje Tautos šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė.

Spalio 9 d. 6:30 val. vak. Bostono lituanistinės mokyklos banketas So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III a. salėje.

Spalio 16 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos III aukšto salėje Bostono vyrų seksteto koncertas-vakaras.

Spalio 24 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos 3 a. salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpo rudens parengimas "Šurum-Burum"

Spalio 31—lapkričio 13 d. City Hall parodų salėje Anastazijos ir Antano Tamo-

šaičių audinių ir tapybos paroda, kurią rengia skautų Židinys.

Lapkričio 14 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje Balso metinis renginys.

Lapkričio 28 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje Šv. Petro parapijos choro koncertas.

1972 m. sausio 2 d. Bostono lituanistinės m-las Kalėdų Eglutė So. Bostono Liet. Pil. dr-jos salėje.

1970 metais automobiliai suzeidė JAV-se 5,100,000 žmonių.

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

Išnuomojamas 5 kambarių butas nuo š. m. rugsėjo 1 d. arba vėliau. Skambinti tel. 288-5659.

Išnuomojamas vienas arba dviem asmenim su visais patogumais butas. Kreiptis į Lietuvių Enciklopediją, 395 Broadway, So. Bostone.

"AKVARIUMAS - PETORAMA BROADWAY"

654 E. Broadway, So. Boston, Mass., tel. 269-9842

žemomis kainomis, mokant dalimis, galima įsigyti prancūzų, skotų, vokiečių aviganių ir kitų veislių šuniukų. Kacių, jūrų kiaučių ir kitų naminių žvėrelių. Tropikų ir kitokių žuvelių. Paukščių: papugų, kanarėlių ir kt. ir jiems maisto, narvelių, žuvims laikyti indų ir gyvams visokių papuošalų. Be to, iš katalogo galima užsisakyti šunis ir kt.

Prašome atvykti ir įsitikinti.

Savininkai G. ir I. VOSSAI

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

Trečiadieniais neprimama

447 BROADWAY

South Boston, Mass

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius

žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street

E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalysmo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biurių pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTE

Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais — uždara

445 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKSTELĖ

Keleivio administracijoje

galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbiotos Karde-

lienės įdainuotų dainų ir ari-

jų plokšteles. Kaina \$6.00.

Paštu nesiumiame.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC

Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,

Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siun-

čiam įvairius siuntinius į Lietu-

vą ir kitas Rusijos valdomas

plotus! Siuntiniai sudaromi iš

vietinės gamybos medžiagų, ap-

avo, maisto ir pramonės gami-

nių. Turime vietoje įvairių vie-

tinės gamybos ir importuotų

prekių iš kitų kraštų visai že-

momis kainomis. Be to, siunčia-

me maistą, pinigų ir galite už-

sakyti jų gamybos prekes. Čia

sumokėsite pinigų, o giminės

ten vietoje galės pasirinkti už-

sakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per

tam tikras įstaigas atsikviesti

gimines čia pas save į svečius

ar nuolatiniam apsigyvenimui.

Patarnavimas atliekamas grei-

tai ir sąžiningai. Atsilankę įsi-

kinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND

TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siūnia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus

kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Prekės parduodamos nuže-

mintomis kainomis. Numa-

toma, kad skarelių kainos

pakils.

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal

susitarimą telefonu.

389 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v. išskyrus šventadienius ir sekms.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

D A B A R

už 90 dienų įsėjimo indėlius moka **5½%**

už visus kitus indėlius moka **5¼%**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje.

Lipdu papirus ir taisau

viską, ką pataisyti reikia.

Nauduju tik geriausią

medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Flood Square

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popierius Sienoms

Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams

Reikmenys plumbieriams

Visokie geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių

draudimus

Kreiptis senu adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrydys, lietaščius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis